

Slovenski PRIJATELJ.

Izhaja enkrat v mescu.

Velja 4 gold. av. velj. na leto.

Štev. 2. V Celovcu 15. februarja 1881. XXX. tečaj.

Pridiga za tretjo predpepelnično nedeljo.

(O sadu in cene križevega pota.)

„Glejte! gremo gori v Jeruzalem, in vse se bo dopolnilo, kar je pisano od Sina človekovega po prerokih.“ (Luk. 18, 31.)

V v o d.

Predpustni dnevi, dnevi posvetnega veselja in grešnih kratkočasov se bližajo svojemu koncu, in ž njimi bodo pri kraju nepotrebne pojedinke in nezmerne gostarije, in vtihnili bo posvetni šum, pri katerem toliko kristjanov svojo glavo zgubi in svojo dušo ogujusi. Naproti pa nastopa in se naglo bliža tibi postni čas, veseli čas zveličanja in milosti božje, v katerem nas mati katoliška cerkev k pokori in k poboljšanju opominja in nam zapoveduje, da se mora slednji kristjan v vredni spovedi z Bogom spraviti in presveto rešnje Telo prejeti. — Zavoljo tega nam že danes Jezusa pred oči postavlja, kako se na svoje britko terpljenje pripravlja in zadnjikrat s svojimi apostelnji v Jeruzalem gre; „ker nobena stvar, pravi sv. Frančišek Salezij, nobena stvar nas toliko k goreči ljubezni do Boga ne vnema, kakor premišljevanje terpljenja in smerti našega Zveličarja.“ In Tomaž Kempčan pravi, „da nobeno premišljevanje ne more grešne duše tako k pokori zbuditi in na pot pravičnosti pripeljati, kakor premišljevanje križevega pota.“ Za to so Rimski papeži obilne odpustke obljubili vsem tistim, kateri s ponižnim in skesanim srcem sv. križev pot premišlujejo. Zato so tudi vsi brumni kristjani od nekdanj križev pot radi in pogostoma obiskovali in velike milosti s tem od Boga prejemali.

In da bi tudi v vašem srcu ljubezen do križanega pota zbudil in vnel, in da bi posebno v tem postnem času radi večkrat sv. križev pot obiskovali in molili, bom danes govoril od cene in vrednosti križevega pota in vam pokazal I. kako dobro je za človeka in koliko koristi mu prinaša, če z zbranim duhom križev pot obiskuje, in II. kako se mora sv. križev pot obiskovati in moliti.

Ti pa Jezus Kristus, ravnaj moj jezik, da bom zamogel vredno in goreče tvoj križev pot oznanovati; in kar bom jes svojim poslušalcem k ušesom govoril, govori jim ti k srcu in jih napolni z duhom pokore. Vi pa se pripravite in me zvesto poslušajte!

I. del.

Križev pot, katerega nam vsi učeniiki tako zelo priporočujejo, ni nič drugega, kakor kratko pa pobožno premišljevanje Jezusovega terpljenja. In ljubi moji! nas nič bolj ne posvečuje in k Jezusu napeljuje, kakor živo premišljevanje njegovega britkega terpljenja, in nič nas bolj od grehov ne čisti in k dobremu nagiba, kakor večkratno premišljevanje njegovih kervavih ran. Križev pot nas namreč uči:

1. Kako imenitna in koliko vredna je naša duša v božjih očeh. Ako hočeš vedeti, ljuba duša! koliko da si v božjih očeh vredna, poglej samo, za kako ceno si odkupljena. Ne srebro, ne zlato, ne bogastvo vsega sveta, ampak le kri Jezusova, kri nedolžnega Jagnjeta božjega, te je mogla odkupiti od večnega pogubljenja. Bog sam je bil za te zaničevan, zapljuvan in s pestmi tepen; Bog sam je bil za te bičan in s ternjem kronan; Bog sam je za te težki križ na Kalvarijo nesel in na križ raztegnjen bil. Glej torej, ljuba duša! koliko si ti v božjih očeh vredna. In vendar, dragi moji! za svoje duše tako malo skerbite! Jezus je hotel od vseh ljudi zapuščen, zaničevan in zasramovan biti, da je tvojo dušo od pekla odkupil; ti pa svojo dušo tako nemarno oskrunjaš, se rajši Bogu kakor ljudem zameriš, tovaršnješ z zapeljivimi prijatelji in prijateljicami in v pregrešnih in nesramnih rečeh njih in svojo voljo spolnuješ. Ali je to tvoja zahvala, da te je Jezus s svojo smertjo od pogubljenja rešil? Jezus je hotel reven in ubog biti, in grenko smert na križu prestati, da bi tvojo dušo odrešil in zveličal; ti pa prodajaš svojo dušo za minljivo pozemeljsko premoženje, rad zamujaš ob nedeljah službo božjo in besedo božjo, da le nekaj časnega dobička pridobiš, in se celo krivice, goljufije in tatvine deležnega storiti ne bojiš, dasiravno ti to po smerti ne bo nič pomagalo. Ali je to tvoja zahvala, da te je Jezus s svojo smertjo od pekla odkupil? Oh, ljube duše, z drago kervjo Kristusovo odkupljene, le večkrat s pobožnostjo križev pot obiskujte in gotovo bote se bolj varovali nečistega smrada in prevzetnega in požrešnega greha.

2. Križev pot nam daje zgled in podobo vseh kerščanskih čednosti. Ko je Jezus na oljski gori žalosten postal, iskal je v molitvi tolažbo, in celo trikrat je molil; tudi ti kristjan moli, če te žalost in britkost obide. goreče in stanovitno moli, in gotovo boš potolažen. Kristus je bil zaničevan in zasramovan, pa je vse voljno prenašal; tudi ti ne porajtaj na to, če te ljudje zavoljo tvoje brumnosti zaničujejo. Jezus se je pustil kervavo bičati in s ternjem kronati; križaj tudi ti svoje poželjivo meso in nikar svojega života neumno ne lišpaj. Jezus je še na križu za svoje sovražnike molil in jim je iz serca odpustil; ljubi tudi ti tiste, kateri tebe razžalijo in iz serca jim odpusti, ako hočeš njemu podoben postati. Gotovo, ljubi moji ko bi vi večkrat in prav pripravljeni križev pot obiskovali, bi se vse drugačne in lepše čednosti med vami kazale.

3. Križev pot nam daje zaupanje, da nam Bog rad naše grehe odpušča, če se jih le resnično spokorimo. Zatorej ljubi moj spokornik! kedar dvomiš, ali ti bode Bog tvoj greh odpustil, ter v tem dvomu žalosti koperniš, tedaj obišči križev pot in poglej Jezusa za tvoje grehe na križ razpetega. Pomisli, da si ti bil res požrešen in nezmeren, ali Jezus je zato grenki žolč in jesih pil; da si bil prevzeten in si se nečimerno nosil, ali glej, Jezus je zato s ternjem kronan bil in pod težkim križem pešal; da si bil nesramen in ves poželjiv, ali Jezus je bil zato bičan in po vsem životu raztergan. O zato nikar ne obupaj! Jezus je Petru odpustil, ki ga je trikrat zatajil, razbojniku je nebesa obljubil, samo spreobniti se in tudi tebe ne bode zavergel.

4. Križev pot nam terpljenje polajša in kaže, da se le s terpljenjem pride v nebeško veselje. Kristus je moral terpeti, čeravno je bil ves nedolžen; kako tedaj moremo mi misliti, ki smo grešniki, da bi v nebesa prišli, akoravno nočemo hoditi po poti terpljenja? Pridite toraj, kerščanske duše, ki morate veliko terpeti, pridite na Kalvarijo pod Jezusov križ, — v njegovih kervavih ranah bote našli tolažbo v svojem terpljenju. Pri križevem potu lahko popolnoma Jezusu svoje serce odprete, k njemu vzdihujete in mu svoje težave potožite. Pri križevem potu bote spoznale nečimernost posvetnega veselja, kratkost človeškega življenja in minljivost časnega premoženja. Ogledujte Zveličarjeve rane in mislite pri tem, kako se je njemu godilo. Ali so pač vaše revščine in bolečine tolike, kolikošne so bile njegove? O nikakor ne! Na njem ni nič zdravega in nič celega od nog do glave. Terpimo tedaj tudi mi voljno in pri tem se ozirajmo na svojega Zveličarja, zakaj če tebe, o Jezus, vidimo težki križ vleči, tudi mi svojega veliko lažej nosimo.

To in še veliko drugega nas križev pot uči, česar pa vsega ob kratkem ne morem povedati. Kako pa moramo križev pot moliti?

II. del.

„Kdo je tako terdovraten, pravi sv. Bernard, da se ne bi spreobrnil? kdo tako serdit, da se ne bi potolažil? kdo tako prevzet, da se ne bi ponižal? kdo tako nečistosti željen, da se ne bi zderžal? kdo tako hudoben, da ne bi prave pokore delal, če si Kristusovo terpljenje prav k sercu vzame in sv. križev pot prav ljubeznjivo obiskuje?“ Tega sadu bote tudi vi deležni, ljubi moji! če bote križev pot prav in skesano molili.

Križev pot nam pred oči stavi tisti žalosten pot, po katerem je naš ljubeznjivi Zveličar Jezus Kristus krivično k smerti obsojen, iz Pilatovega dvora na goro Kalvarijo šel. Na tem potu se je dvajsetkrat pomudil in po smerti še je dvakrat prenesen bil, zato obstoji vsak križev pot iz štirinajst štacijonov. Jezus je na tem potu mnogotere muke prestal, pa nekterim kristjanom bolj to, drugim pa drugo terpljenje k sercu gre, zato se način, kako se križev pot premišljuje, jako razločuje; ali na tem ni nič ležeče, ali se na ta ali drugi način premišljuje, da se le serčno in z notranjim občutkom premišljuje.

Vam, ki brati znate, ne bom tukaj pripovedoval, kako se mora križev pot moliti, ker ga že skoro v vsakih bukvah najdete razloženega in lepo sestavljenega. Za vas, ki brati znate, je tedaj to delo lahko, samo na to vas opominja, da ne bote raztreseno in samo z ustnicami molili, temuč z zbranim duhom, da se vaše serce v premišljevanju ogreje ter ali žalosti ali veselja joka.

Pa tudi vi, ki ne znate brati, križev pot radi obiskujete in ga tako le premišlujete:

Križev pot je, kakor veste, živo premišljevanje grenkega Kristusovega terpljenja; zatoorej si vselej mislite, kedar ste namenjeni križev pot moliti, da greste iz Pilatove sodnje biše na goro Kalvarijo, koder je vsaka stopinja vašega Zveličarja z njegovo drago kervjo zaznamovana. Najprej pokleknite pred oltar in prosite sv. Duha za milost božjo, potem pa molite tri čednosti, živo vero, terdno zaupanje in gorečo ljubezen, in obudite serčno žalost črez svoje grehe, in potem pojdite od štacijona do štacijona. Pri vsakem štacijonu pogledjte najprej na tablo in živo premišlujte, kar vidite ondí namalanega, potem pa molite „oče naš“ enkrat, dvakrat ali trikrat, kakor imate čas in na zadnje recite: „Hvaljen bodi naš križani Zveličar Jezus Kristus in njegova prežalostna mati Marija!“

Pri prvem štacijonu, postavim, pogledjte, kako Jezus na obrazu pred svojim nebeškim Očetom leži, kako medli, kako žaljuje, kako moli in kliče, prosi in zdihuje, se na vsem životu trese in kervavi pot poti, in mislite, da so mu ravno vaši grehi toliko britkosti naredili. Pri drugem pogledjte nehvaležnost Judeža Iškarijota, in pomislite, da vi niste nič boljši, ker še trideset srebernikov ne zahtevate, da svojo nedolžnost prodaste; za

polič vina, za prazno obljubo, za kratko prazno veselje ste jo že prodali. In tako storite naprej pri vsakem štacijonu. H koncu pa spet pred oltar pokleknite, obljubite, da hočete po božjih zapovedih svoje življenje ravnati ter „Oče naš“ in „Češčena Marijo“ odmolite. Če bote to prav opravljali, bote se kmalu prepričali, koliko dobrot in milosti bote s sv. križevim potom pridobili sebi in drugim in vernim dušam v vicah. Za vas, ki brati znate, pa samo to opomnim, da tudi vi morate po cerkvi iti, razun ko bi preveč ljudi bilo ali bi vas kak drug pravičen izgovor v stolu zadrževal.

Zdaj pa mi drugega ne ostane, kakor vas opomniti, da bi bolj pogostoma in z večjo gorečnostjo križev pot obiskovali, kakor do zdaj. Da so med vami ljube brumne duše, ki radi križev pot obiskujejo, mi je dobro znano in to me veseli; ali da takih izvoljenih ni veliko, tudi vem in to priča o vaši mlačnosti.

Sv. Brigita, še le deset let stara, je poslušala pridigo od Kristusovega terpljenja in je skoro omedlela od velike serčne žalosti. Precej po tej pridigi je videla v ponočni prikazni Jezusa Kristusa križanega, in od tiste ure ga ni mogla nikdar pozabiti; vedno ga je pred svojimi očmi imela in njegove bolečine premišljevala in obžalovala. Po tem premišljevanju se je v ljubezni in hvaležnosti do njega tako vnela, da je greh sovražila, se ostro pokorila in v vseh nadlogah poterpežljiva bila. O ko bi tudi mi večkrat, posebno v tem postnem času sv. križev pot obiskovali in Kristusovo terpljenje tako premišljevali, da bi nas to premišljevanje v ljubezni in hvaležnosti do njega vnelo, s sovraštvom do greha navdalo in z duhom pokore napolnilo! Jes se zanašam na tvojo neskončno milost, o Bog! in upam, da boš naša serca omehčal in z ljubeznijo do svojega sv. križa napolnil; zato te ponižno prosimo po Jezusu Kristusu, Gospodu našem. Amen.

Pridiga za prvo postno nedeljo.

(0 postu.)

„In ko se je štirideset dni in štirideset noči postil, je bil potem lačen.“

(Mat. 4, 2.)

Vvod.

V celem letu, bi rekel, ni bolj neumnih časov, kakor so postni časi, in ne vem, kedaj bi se toliko nevarnega in grešnega norčevanja storilo, kakor ravno v pretečenih postnih dnevih. Veliko je ljudi, kateri mislijo, da ima pred postom vsak človek pravico

greh delati in Boga žaliti, kateri menijo, da Bog tiste dni oči zatisne in da tedaj slobodno norijo in plešejo in pijejo in se gostujejo, kakor se njim poljubi. Vidimo nekatere gospodarje in gospodinje, kateri so sicer prav pobožni in zastopni, vidimo mladenčce in mladenke, kateri se sicer prav pošteno zaderžijo, pred pustom pa se ošemijo in take reči uganjajo, da mora pameten človek z glavo majati in ne ve, kaj bi o njih mislil ali rekel.

Zatorej hvala Bogu! da so pretekli ti dnevi, v katerih smo več slabega kakor dobrega storili in bolj za pekel kakor za nebesa delali, in prav v sercu me veseli, da je nastopil sveti in tihi postni čas, v katerem se hočemo spet z Bogom spraviti, svoje grehe objokati in s postom in molitvijo božjo jezo potolažiti. Kakor naš ljubi učenik Jezus Kristus, ki se je v puščavo podal in se tam štirideset dni postil, molil in premišljeval, hočemo tudi mi v tem času delati in živeti in vseh štirideset dni se postiti, moliti in premišljevati, ker, kdor se ne bo hotel zdaj ž njim postiti, se tudi ne bo ž njim v nebesih veselil. Z molitvijo in s postom se grehi zbrišejo, to nam je Jezus povedal; zatorej vam bom danes post priporočal in pokazal, kako dobro je za človeka se postiti in kako radi so se od nekdaj vsi brumni postili — o tem v I. delu; in kako prazni so večjidel vsi izgovori tistih, kateri pravijo, da se ne morejo postiti, o tem v II. delu.

Jes mislim, da je moja pridiga ravno za ta štiridesetdanski post pripravna in da bode vsem koristna, zatorej me poslušajte z zbranim in željuim srcem!

I. del.

Mladega in močnega konja človek težko strahuje, če mu terdne berzde v gobec ne dene; ravno tako mi ne moremo svojih hudih počutkov krotiti in svojih grešnih želj premagovati, če se nočemo radi in pogosto postiti. Zavoljo tega tudi vidimo, da so od nekdaj vsi kristjani, kateri so čistost ljubili in sveto živeli, poste zvesto držali in si večkrat kaj jedi ali pijače pritergovali. Posamezne od teh vam ne bom našteval, ker jih je preveč, temuč le sploh vam povem: od veliko svetnikov moškega in ženskega spola beremo, da so več dni prisamem kruhu in vodi preživeli in nobeden postni dan nič drugega ne jedli, kakor kaj sočivja, korenin ali sadja; veliko svetih mladenčev se je nahajalo, kateri so se večkrat v tednu prav do kervavega bičali, malo spali, in le toliko jedli in pili, da niso umerli; veliko devic je bilo tudi iz zlahtnega stanu, katere so po noči svoje mehke postelje zapustile in na terdih tleh ležale, in katere so pod lepim židanim oblačilom, katerega so morale obleči, ker so njih bogati stariši tako zahtevali, nosile ostro in terdo obleko in iz bodečega čvežnja spletene pase, s katerimi so se

po golem životu prepasale, da so hude skušnjave ložej premagovale. Pri nas pa med pustom in postom skoraj ni nobenega razločka; dasiravno kvaterni teden pride in veliki teden se bliža, vendar ljudje popijajo po goricah in po oštarijah vreščijo, da človek ne ve, ali bi se jokal ali jezil nad to tako terdovratnostjo. Tudi v tem času je dosti žensk, ki se prevzetno oblačijo in nečimerno nosijo in se rajši v zercalo ogledujejo, kakor da bi po cerkvi križev pot molile in Jezusove kervave rane premišljevale; zato pa je tudi zemlja polna greha, nedolžnost se solzi in cerkev žaluje, kakor skerbna mati, ki vidi, kako malo jo otroci ubogajo in koliko jih peklenški volk razterga in neusmiljeno pomori.

Zatorej ljubi moji fantje in dekleta! ki ste močnega života in terdnega zdravja, radi se postite v tem štiridesetdanskem postu, in če vam je nedolžnost le nekoliko na sercu, se morate postiti; zakaj verujte mi, če si ne morete košček kruha odreči, ne žlice skuhe pritergati, tedaj tudi svojega slabega poželjenja ne bote mogli premagati, ampak najmanjša skušnjava vas bo premagala in v vse sorte pregrehe bote zabredli.

Pa tudi vi, ki hočete za svoje grehe pokoro delati, imate zdaj zato prijeten in najbolj pripraven čas; zdaj so tihi, zdaj so sveti dnevi milosti božje, in kdor se zdaj ne bo spokoril, bode se tudi težko v drugem letnem času. „Z jokom, postom in molitvijo se k meni obrnite“, opominja Bog sam po preroku Joelu; kdor se tedaj noče postiti, kaže v djanju, da noče pokore delati. Ninive je bilo zalo, veliko mesto, pa tudi hudobno in razuzdano. Po božjem povelju je v to mesto prišel prerok Jonas in je po vsem mestu klical in vpil: „Še štirideset dni, in zalega mesta Ninive bo konec; vse bo razdjano in pokončano.“ In ljudje so se nad tem prestrašili, in vse mlado in staro se je postilo. Kralj sam je s svojega trona stopil, s spokorno obleko se oblekel, s pepelom si glavo potrosil in zapovedal, da se mora vse — človek in živina, goved in drobnica postiti, in živina se ne sme ne na pašo, ne na vodo goniti. In sv. pismo pravi, ko je Bog videl njih post in pokoro, se jih je usmili in jim prizanesel. Prizanesel bo tudi vam in grehe vaše mladosti pozabil, če bote od cerkve zapovedane poste zvesto dopolnjevali; zakaj resnično je veliko grehov, kakor postavim: nečistost, pijanost, požrešnost itd. ki se drugači ne dajo izbrisati, kakor z molitvijo in postom. „Vsi grešniki so dolžni se postiti, pravi sv. Avguštin, zato da se s postom spokorijo in pregrešno poželjenje v sebi končajo.“

Zatorej glejte, grešniki in grešnice! kako lepo priložnost imate, zdaj ta postni čas se svojih grehov očistiti in z Bogom spraviti. Veliko razuzdanega veselja ste vživali, velikokrat s pijanostjo, z ošabnostjo, s plesom Boga žalili, zapustite tedaj svoje navadne dobre volje, slabe družbe, oštarije in druge zборе, zaklenite svojo ošabno obleko in se ponižno nosite, molite in postite se in po-

magajte bolnikom in revnim, tedaj bo Bog z milostljivim očesom na vas pogledal, vam odpustil in vas spet milostljivo za svoje otroke sprejel.

Ali žalost me obide, ko pomislim, da jih je toliko, ki imajo do najlepšega opominjevanja oterpnjeno serce in za Boga in nebesa nočejo nikoli nič storiti. Oni le po svoji glavi delajo, le po svoji termi ravnaajo in se vedno izgovarjajo, da bi se jim le ne trebalo postiti. Oni mislijo, da so zato Bog ve kako modri, ali kako prazni so njihovi izgovori in kako malo veljajo, vam bom pokazal v

II. delu.

Veliko malovernih kristjanov vpraša, zakaj bi bile ravno mesece jedi ob postnih dnevih prepovedane, saj vendar, pravijo, meso ne more nikomur škodovati. Res je, da mesene jedi same na sebi nič ne škodijo, ali jih v nedeljo ali v petek ješ, pa nepokorščina proti katoljski cerkvi, pohujšanje in tvoja neporedna volja ti škoduje, in to te bo pogubilo. Tudi jabelko, v katerega je Eva v paradižu vgriznila, ni bilo strupeno, ampak je bilo, kakor vsako drugo jabelko, ali zato, ker jej ga je Bog prepovedal, je smertno grešila in sebe in ves rod nesrečnega storila. Tudi prepelice, katere so Izraelci v puščavi jedli, bile so, kakor druge prepelice, pa zavoljo požrešnosti in nepokorščine so od njih mesa, ko jim je še med zobmi tičalo, že umirali. Ravno tako se bo tudi vam godilo, kateri jeste meso, če ga le dobiti morete, naj bo post kakoršenkoli; smert vas bo nagloma zgrabila in jeza božja bo vas pahnila v večne temote, kjer bote zdihovali in žalovali črez svojo neumnost, pa vam nič več ne bo pomagalo.

Jes pa, pravi nekteri, ne jem mesa v postnih dnevih, Bog me varuj, kaj takega storiti, vendar po poldneva teš biti — to mi je pretežko. Da vam to težko dene, rad verjamem, ali ravno zato je post zapovedan, da ga človek občuti in se ž njim pokori. Tudi zdravilo je grenko in vendar ga bolnik mora piti, ravno tako se mora tudi za nebesa kaj terpeti, zakaj nebeško kraljestvo, pravi Jezus, silo terpi, in le tisti, ki si za-nj kaj prizadevajo, bodo ga dosegli. Pred pustom ste veliko dni in noči zaporedoma jedli, pili in plesali, zakaj pa si ne bi zdaj kaj pritergati mogli? Ali menite, da je post zato, da bi se redili in debelili, ne pa zato, da bi svoje hude želje ložej krotili in sami sebe zatajevali? O človek, pravi Bog skoz preroka, tedaj zavoljo mene nočeš nič prestati? Na potu hudobije se nikoli ne utrušiš, v moji službi pa ti je vse pretežavno!

Jes pa, pravi drug, se trikrat v tednu postim, v sredo, v petek in saboto; vse dni pa se vendar ne morem postiti. Zakaj pa ne? te jes vprašam. Ali ne veš, da je v velikem postu vsak dan post razun nedelje? Torej se moraš vseh štirideset dni postiti,

razun če imaš kak pravičen izgovor in ti spovednik dovolijo, da se smeš prej oteščati.

Jes imam navado, pravi spet drug, da večkrat skoz dan jem, pa vselej po malem in nikoli veliko. Pa tudi to ni prav; dvakrat na dan smeš jesti, večkrat pa ne: od jutra do poldneva ali vsaj do enajstih moraš tešč biti, opoldne se slobodno do sitega naješ, in zvečer je spet malo dovoljeno, da preveč ne oslabiš.

Pa imam zmiraj težka dela, pravi spet drug, kako bom se tako ostro postil? Kaj pa imaš tako težkega delati? te vprašam. Vodo nesiti, hišo pometati, presti, živini polagati, štrene viti, posodo pomivati itd. to te ne izgovarja od posta in ti ne da pravice večkrat jesti; če pa imaš v resnici kaj težavnega delati, postavim: orati, mlatiti, kopati ali derva sekati, tedaj pač nisi dolžen tako ostro se postiti, ali popolnoma na post pozabiti tudi ne smeš.

Veliko se jih tudi izgovarja in pravi: Jes se nisem mogel postiti, ker nisem bil doma, ampak sem drugod delal in so me ondi z jedjo silili. Pa tudi ta izgovor je prazen, ker zapoved človeka spremlja in če si doma ali drugod, povsod moraš po njej živeti.

Pa ravno tako krivo je od vas, gospodarji in gospodinje! ki dajate takim delavcem, ki imajo lahko delo, postavim mojškram in krojačem, večkrat kakor dvakrat na dan jesti rekoč: „če jim ne dam, bodo me pa opravljali.“ Na to se ne smete ozirati; ker če so delavci pošteni in modri, bodo vam hvaležni, če pa so zanikerni in sprideni, se ne smete za nje zmeniti.

In zdaj, ljube duše! vas še enkrat opominjam, da se radi postite. Pervi kristjani so se radi postili in so tudi sveto in lepo živeli, mi pa se malo postimo, zato smo tudi polni grehov in hudobije. Oglejte se nad Jezusom, svojim učnikom, ki se je zavoljo nas štirideset dni in štirideset noči postil in posnemajte ga. Če bote ta štiridesetdanski post zvesto deržali, kakor on, bote tudi vi hudobnega skušnjavca lahko premagali, bote z veselim srcem in z mirno vestjo velikonočne praznike obhajali, še bolj veselo pa potem enkrat v nebesih večno čast in hvalo peli in božje obličje gledali. Amen.

Pridiga za drugo postno nedeljo.

(O odlašanju pokore.)

„In Jezus se je spremenil pred njimi; in njegov obraz se je svetil, kakor solnce, njegova oblačila pa so bila bela ko sneg.“
(Mat. 17, 2.)

Vvod.

Jezus, naš Gospod in Odrešenik, je šel na visoko goro Tabor, in se je tam vpričo svojih učencev spremenil, to se pravi: On je nebeško podobo na se vzel in njegova oblačila so postala bela ko sneg, njegovo obličje se je svetilo, ko rumeno solnce, in Mojzes in in Elija, največja preroka stare zaveze, sta se prikazala in ž njim pogovarjala. Tudi mi, ljubeznjivi moji bratje in sestre! se moramo v tem postnem času spremeniti, in vse drugačni ljudje postati; naša vest se mora očistiti in bela postati kakor sneg, in naše serce se mora spokoriti in od čednosti svetiti kakor solnce. Ali koliko se jih bode pač v resnici spreobrnilo v tem postnem času? Koliko se jih bo spokorilo? Pokoro delati sicer vsi obljubujejo, in zveličani biti vsi želijo, ali če bomo o veliki noči vprašali, koliko jih je iz groba svojih grehov vstalo, ga ne bo najti ali zagledati nobenega. Večji del ljudje pravijo: v mladih letih mora človek živeti, kakor drugi živijo, smejati se, šaliti, ljubiti in ljubljene biti; dobre volje, kratkočase in veselje uživati, na starost pa pokoro delati in se črez svoje grehe jokati. Ali kako nespametno je to, pravi sv. Avguštin: „Ti praviš, jes bom še dolgo živel in imam dovolj časa pokoro delati; ali čeravno boš dolgo živel, moraš vendar dobro živeti. Če hišo kupiš, želiš dobro hišo kupiti, če se misliš oženiti, gledaš, da bi dobro ženo dobil, če si obleko napravljaš, skerbiš, da bi dobro blago dobil, samo dobrega življenja, dobrega znanja in dobre tovaršije nočeš, temuč slabo življenje, slabo znanje in slabo tovaršijo iščeš.“ Oh kako nespametno je to! Če tako delaš, znajde se tvoja edina, neumerjoča duša v nevarnosti večnega pogubljenja in vendar odlašaj od dne do dne s svojim Bogom se spraviti. Zavoljo tega sem danes namenjen pred vsem drugim ti pokazati,

1. kako škodljivo je za vsakega, ki pokoro na svoje stare dni ali morebiti celo na smertno posteljo odlašaj, in potem

2. Kako je to nevarno.

Jes bom govoril na čast Kristusovemu terpljenju, vi pa se pripravite in me zavoljo zveličanja svojih duš zvesto poslušajte!

I. del.

Egiptovskega kralja Faraona je Bog s tem kaznoval, da mu je na čudni način poslal veliko žab, katere so vse oblezle in kralju veliko nadlego delale. Po mizah in posteljah so mergolele, ne po dnevu in ne po noči ni bilo pokoja pred njimi, in ko si kralj ni vedel kako pomagati, poslal je po Mojzesa in Arona in jih za božjo voljo prosil, naj bi molila in Boga prosila, da bi ga iz te velike nadloge rešil. Zato je obljubil vse storiti, kar Bog od njega hoče. Ali ko ga je Mojzes vprašal, kedaj naj za-nj moli, rekel mu je: „danes še ne, ampak jutre.“ O nespametni kralj, bote vi rekli, v taki nesreči je tičal in si noče ročno pomagati, ampak odlaga pomoč na jutrašnji dan. Ali jes rečem: trikrat bolj nespameten je grešnik, kateri pokoro na jutre odlašja in pravi: danes še ne, jutre bom začel drugače živeti, in ko drugo jutro pride, pravi: drugi teden, in tako gre od tedna do tedna, od mesca do mesca, od leta do leta, dokler je prepozno in ni več zanj nobene pomoči in nobenega rešenja.

Zato pravi sv. Avguštin: „Če kdo slabo živi, potem pa zbolí, se spove, odvezo zadobi in umerje, ne vem, kako se mu bo na unem svetu godilo. Sicer ne morem reči, da bi bil pogubljen, pa ga tudi ne morem zagotoviti, da bi v nebesa prišel. Če hočeš srečno hoditi, delaj pokoro, dokler si terden in zdrav.“ Potem še le pokoro delati, kedar ne moreš več grešiti, ni drugo, kakor prederzno na božjo milost grešiti. In le sami razsodite: če svoja najlepša leta v grehih zapravite, in še le potem, ko ste že vsake nemarnosti siti, ko imate svoja trupla vsa omadeževana, vsa izpita, ko vaši zapeljivci več za vas ne marajo, če se še le potem začnete k Bogu obračati, kdo vas tedaj more zagotoviti, da bote njegovo obličje gledali?

In dalje pomislite, koliko škode se vam zgodi, ker v smertnem grehu živite in pokoro odlašate. Glejte, koliko sv. meš in pridig ste že slišali, koliko rožnih vencev ste zmolili in koliko postov deržali, koliko sv. žegnov ste prijeli in drugih dobrih del storili, ali za vse to nimate v nebesih ne ene kaplje veselja, ne enega vinarja plačila upati, ker ste vse to v smertnem grehu storili in pokoro odlagali. Drugi, ki živijo pravično in brez smertnega greha, bodo zato neizmerno veselje prejeli, vi pa nič; vaša dobra dela, ki jih v takem stanu storite, so pred Bogom gnjusoba, kakor tudi nam najlepša jabelka ne dopadejo, če v blatu ali smerdljivi luži ležijo.

Čim dalje pokoro odlašati, tim bolj se hudega navadite, več grehov se nabere in težeje se spokorite. Majhno drevo se lahko in brez težave izruje, ko pa se enkrat vkorenini, koliko dela in koliko rok je treba, preden ga prederejo! Kamen ki začne po hribu dol leteti, se lahko vstavi; če pa je že v urnem teku, ga težko ktera

moč obderži. Ravno tako je tudi s človekom. Kdor greh na greh naklada in pokoro od dne do dne odlaša, bode se silno težko poboljšal in z Bogom spravil; zakaj kakoršni poti se je mladeneč navadil hoditi, pravi sv. pismo, tiste tudi v starosti ne bo zapustil. In sami ste že večkrat slišali, da je hudobna navada železna srajca, ki se ne razterga z lehka. Ravno to nam sv. pismo v izgledih spričuje. David je v dva velika greha padel, ali ker pokore ni odlašal in se je ročno spreobernal, mu je Bog tudi greh odpustil. Savelj pa, ki je bil v svojih grehih terdovraten, je tudi od Boga zaveržen bil. Izraeljci so od Boga odpuščenje dosegli, ker so se hitro k svojemu Bogu spreobernali, Egiptovski otroci pa so v svojih grehih umerli, ker so do božjega opominjevanja oterpnjeno serce imeli. Zato opominja modri Sirah v starem testamentu: „Ne odlašaj se k Gospodu spreobrniti in ne odlagaj od dne do dne; zakaj njegova jeza bo naglo prišla in ob času maščevanja te bo razdjal.“

Vzemi si tedaj, o grešnik! vzemi si k sercu in prav živo premisli besede preroka Jeremija, katere govori o takih grešnikih, ki pokoro in poboljšanje zmiraj odlašajo: „Kolikor zamore zamorec obeliti svojo od natore černo kožo — tako pravi — ali pa leopard premeniti svoje lise, ravno tako malo bote vi zamogli dobro storiti, ki ste se hudobije navadili.“ Zamorec ostane črn, naj se umiva, kakor hoče, in nikoli ne bo bel, ravno tako kristjan, ki v smertnem grebu živi, ostane pred Bogom zmiraj črn in gnjusen, naj stori kolikor hoče dobrega. Vidiš, grešnik! ki praviš, danes še ne, jutre se bom spreobernal, tako je s seboj in v tako revnem stanu se znajde tvoja duša. „Pregrehe tvoje mladosti, pravi sv. pismo, bodo prišle noter do mozga tvojih kosti, bodo te spremile noter do groba in v prabu s teboj počivale“. Poglej, v koliki nevarnosti se znajdeš; da boš pa o tem še bolj prepričan, poslušaj kaj bom povedal v

II. delu.

Kako nevarno je, svojo pokoro odlašati in poboljšanje od dne do dne odlagati, najdemo poterjeno v sv. pismu. „Jes sem vas klical, pravi Bog vsem takim grešnikom, klical sem vas, pa ste se branili; sem stegoval svojo roko, pa ga ni bilo, da bi se bil ozerl; ves moj svet ste mi zaničevali in moje svarjenje zanemarjali, zato se bom tudi jes k vaši pogubi smejal in posmehoval, kedar vas zadene, česar se bojite.“ (Preg. 1, 24—26.) Ali slišiš zdaj, grešnik in grešnica! kako se ti bode enkrat godilo? Zdaj se norčuješ in v grehih valjaš, in ko te k pokori opominjam, praviš: „mlad ali mlada sem še, ko se mi enkrat kri ohladi, bom že pokoro delal ali delala.“ Res bo prišel enkrat čas, ko se bode tvoja vroča kri ohladila, ko boš k Bogu klical in svoje roke proti nebesom stegoval, pa morebiti bo takrat že prepozno; zakaj z Bogom, pravi

sv. Pavelj, se ni šaliti. In potem, ko že hudič več za vas ne mara, ko svetu ni več za vas, ko greh že vas zapusti, kako morete upati, da bo še takrat Bog vas ljubil in vašo takratno pokoro z večnim veseljem naplačal.

In kaj še le od tistih hočem reči, kateri pokoro na stare dni ali celo na smertno posteljo odlašajo? Kaj bi vi storili s tistim hlapcem, kateri celo leto postopa, lenobo pase in drugega ne dela, kakor da vas jezi in vam vsak dan kako škodo naredi, le zadnji teden, ko se leto že koncu bliža, začne biti priden in zvest in misli, da bo z delom tega tedna vse plačilo zaslužil? Jes menim, da bi se po vsej pravici čez-nj pritožili in mu malo ali celo nič plače ne dali. Kako tedaj morete vi misliti, da vas bo Bog v nebeško veselje vzel, če vsa svoja leta v pijanosti in razuzdanosti preživite, in komaj nekaj mescev pred svojo smertjo od hudobije nehati mislite?

In kako lahko se tudi utegne zgoditi, da bote nagle smerti umerli; zakaj Gospod bo prišel na dan, pravi Jezus, ko si ne mislite, in ob uri, ktere nobeden ne ve. Svoje dni je živel bogat mož, ki je dobro jedel in pil; z drago obleko se oblačil, velike žitnice napolnil in potem sam pri sebi v svoji prevzetnosti rekel: „Zdaj, duša moja! zdaj imaš vsega zadosti, zdaj pij in jej in bodi dobre volje!“ Bog pa mu je rekel: „Nespametnik! še nicoj to noč bom tvojo dušo od tebe tirjal.“ Tako jih je tudi med nami dosti, kateri si še veliko let obečajo, pa morebiti ne bo mesec ali teden dni preteklo, in bodo v hladni zemlji počivali.

Ali recimo, da ne boš nagle smerti umerl, ali misliš, da se človek na smertni postelji tako lahko spokori? „Pokora, pravi sv. Avguštin, katero bolnik dela, je bolna, in pokora, katero umirajoč dela, tudi ž njim umerje.“ Če tebe perst jako boli, že nisi vstanu, očenaša pobožno edmoliti, kako boš tedaj na smertni postelji pravi kes obudil in čisto spoved opravil, ko te ne bo samo perst bolel, ampak vsi udje, vse žile in ves život, ker se bo duša med strašnimi bolečinami trupla ločila. Absolon je na muli pred svojim sovražnikom bežal in pod nekim hrastom so se njegovi lasje okoli veje ovili tako, da je on obvisel, mula pa je spod njega zbežala; in tako viseč je bil od sovražnika preboden. Glejte! Absolon bi bil lahko svojo mulo po drugem potu vodil, on bi bil lahko svoje lase z nožem odrezal ali si z rokami pomagal, ali vsega tega ni storil, ker ga je zmotil strah pred bližjo smertjo; ti pa vendar misliš, da boš na smertni postelji lahko svojo zmedeno vest očistil? K temu še pride, kar sv. učenci uči, da peklenški sovražnik dostikrat na zadnjo uro najhujše pritiska in vse moči zbere, da bi dušo zmešal in vekomaj pogubil.

Vstani tedaj, mladeneč! iz svojih grehov in nikar ne odlašaj pokore; hitro daj slovo svojim slabim tovaršijam in izroči se Bogu, dokler še imaš čas in priložnost. Vstani, deklica! in nikar po-

boljšanja ne odlagaj, zapusti svoje slabo znanje in začni Bogu služiti, da ne zamudiš časa in milosti božje.

In mi vsi, ljubi kristjani! vstanimo, zapustimo svoje grešno življenje in se k Bogu podajmo. Če vam kako živinče v jamo pade, letite vsi skupaj in pomagajte, kolikor zamorete, in glejte! če se vaša ljuba, edina in neumerjoča duša v nevarnosti znajde, ali se je ne bote usmili? Oh, usmilite se svoje duše, Jezus sam vas na križu z razpetimi rokami to prosi, nehaite Boga žaliti in spokorite se, da bote pri sodbi srečno prestali. Amen.

Pridiga za tretjo postno nedeljo.

(Od poštenja.)

„Eni zmed njih pa so rekli: Z Belcebubom, višjim hudičem, izganja hudiče.“
(Luk. 11, 15.)

V v o d.

Večjih nevoščljivcev, mislim, na zemlji ni bilo, kakor Judovski farizeji in pismarji. Vedno jim je merzelo in ni jim dalo miru ne po noči, ne po dnevu, ker so vedeli, da ljudje Jezusa zavoljo njegovih čudežnih del visoko častijo in ga bolj obrajtajo kakor nje; zato ga kar živega niso mogli videti. Njegovih čudežev niso upali, pa tudi niso mogli tajiti, zato pa so ga hoteli ob poštenje spraviti in pri ljudeh počerniti, da ga ne bi več slavili, temuč sovražiti ali zaničevati začeli. Kaj se bote temu čudili, so rekli nekteri zmed njih, kaj se bote čudili, da hudiče izganja. On vse te reči stori z Belcebubom, poglavarjem vseh hudičev, ne pa kakor vi mislite, s pomočjo božjo! Kaj pa taki čudeži in pa nič, so spet drugi rekli, če si zares poslan Mesija in božji Sin, kakor praviš, delaj nam na nebu čudeže, ne pa take, ktere s svojo copernijo storiš. Jezus pa ni molčal, ampak se je potegnil za svojo čast in za svoje poštenje. Vi pravite, je rekel, da sem s hudičem v zvezi, in vendar vidite, da mu ravno jes najbolj nasprotujem in njegovo kraljestvo podiram. Vi ste meni in mojemu Očetu čast vzeli, in vaši lastni otroci bodo zoper vas pričali in vas pri sodbi tožili.

Glejte, ljubi moji! tako še tudi dan današnji ravna jo opravljivci; če vidijo, da nas ljudje radi imajo in častijo, že gerdo gledajo in nas obrekujejo in nam čast in dobro ime kradejo. Ali tudi mi se moramo za svoje poštenje potegniti, kakor se je Jezus za svoje, ker človek brez poštenja je ravno to, kar je roža brez žlahtnega duba. Moj namen je tedaj danes govoriti in pokazati,

I. kako moramo za svoje poštenje skrbeti in

II. kako se moramo po kersčansko za svoje poštenje potegovati.

Preden pa začnem, vas prosim, da me bote kakor navadno zvesto poslušali!

I. del.

Najimenoitnejše blago na svetu je poštenje in dobro ime in to več velja, kakor polne škrinje denarjev; zato se je Jezus, naš Zveličar, za svoje poštenje močno potegnil, ko so ga Judje ogovarjali, zato se je sv. apostelj Pavelj zelo poskusil, ko so ga nekteri hoteli ob dobro ime spraviti in zato je tudi naša dolžnost, pred vsem drugim za svoje poštenje skrbeti. Poštenje pa se ne dobi na potu laži in krivice, ampak le na potu pravice; zato rej ljubi moji! ne iščite svoje časti v posvetnem blagu in v velikem premoženju. Kaj vam pa pomaga denar in lepo pohištvo, če pa ljudje od vas govorijo, da vas sama odertija, sama goljufija vkup derži? ali če se vam lahko spriča, da ste že veliko pokradenega blaga kupili, in za par krajcarjev voljo velikokrat po krivem prisegli? Če je to, vas vsak pravičen mož v svojem sercu zaničuje, in delajte se lepi, kakor hočete, vsevedoči sodnik bo vašo nagoto odkril in vsem narodom vašo nemarnost pokazal. So hiše, tudi med vami, v katerih ni več za las poštenja, in v katere bi jes ne stopil za noben denar, razun kedar me dolžnost mojega stana veže. Gospodar in gospodinja in vse, kar je moškega ali ženskega spola, vse je sprideno, vse hudiču služi, na Boga in na njegovo čast pa nobeden ne porajta. Kam pa take hiše pridejo, ki enkrat poštenje zgubijo, lahko sami vidite, če le niste popolnoma slepi; pravičnega pa božja roka podpira in njegov angelj ga vodi, da se na kriva pota ne zgubi, temuč srečno pride v naročje svojega Očeta.

Ne iščite, vam dalje rečem, svojega poštenja v zunanji lepoti, ne v nečimernosti svoje obleke ali v posvetni nošnji. Čemu je sadunosno drevo, če ima tudi vsako leto zeleno perje, pa nobenega sadu ne prinese, tako tudi vprašam, kaj pomaga okinčan život, če duša nima nobene lepote? Marsikatera ženska je vsa vneta za lepa in draga oblačila in dostikrat sama ne ve, kaj bi kupila ali kako bi se napravila, da bi gotovo vsem očem dopadla. In kar išče tudi najde, in dasiravno nekaj časa slepi sebe in druge ter svojo sramoto pokriva, vendar sčasoma vendar, ko se jej že na telesu vidi in sad nečistosti očit en postane, da ni na pravem potu poštenja iskala, in tedaj sama verjame, kar prej nobenemu spovedniku ni hotela verjeti, da, kdor se z drugim spolom peča in ima z njim tovaršijo, on svoje poštenje na prodajo nosi in ga za najmanjšo ceno proda. Veliko deklet je med vami, ki tožijo in pravijo, da so jim ljudje poštenje odvzeli, da nimajo miru pred hudobnimi jeziki in

se le s tem tolažijo, da bo Bog enkrat njih nedolžnost na dan prinesel. Da, Bog bo na dan prinesel nedolžnost vseh poštenih deklet ter jih z večnim življenjem kronal, ali nepoštenih deklet nedolžnost ne bo mogel na dan prinesiti, ker nobene nimajo. In da ga nimate, ste si same krive. Le pošteno se zadržite, kakor se pravim dekletom spodobi, in poštenje bo samo za vami prišlo in vam ga ne bo treba iskati; zakaj „prava čast, pravi sv. Hieronim, je ravno taka, kakor sramožljiva devica, ki je le tistemu, ki ne sili za njo, rada družica, kdor pa se okoli nje slini in se jej zmiraj ponuja, pred tistim beži in ne mara za-nj.“ Če pa od vas že skoro vsak človek povedati ve, s katerim hodite in kdo po noči k vam zahaja, in če vse vaše poštenje morebiti samo v tem obstoji, da najgeršega djanskega greha niste storile, kako tedaj hočete tirjati, da bi ljudje od vas dobro govorili? Na takem potu se prava čast in hvala ne najde.

Kdor hoče pred Bogom in pred vsemi pravičnimi ljudmi pošten veljati in spoštovan biti, mora imeti skerb, da napolnuje z lepimi vednostmi svojo pamet in s čednimi lastnostmi svoje serce; morate tedaj na tanko vedeti, kaj je vsakemu po svojem stanu potrebno, ktere dolžnosti imate in kako jih morate dopolnovati; morate znati razložiti dobro od hudega, in vedeti, kaj ste dolžni Bogu, kaj duhovnim in kaj deželski gosposki, kako se morate zadržati proti sebi in kako proti svojim bližnjim; morate tako živeti, kakor vas vera in zdrava pamet uči, potem vam poštenje ne bo odšlo. Z lažjo, z obrekvanjem in zaničevanjem še ni nihče pravega poštenja dosegel. Res je pa tudi, da nobeden pravičen, ki kaj velja, ni brez sovražnikov, ki ga ob poštenje devljejo; tudi Jezusu se je taka godila. Kako pa se moramo po kerščansko za svoje poštenje poskusiti, vam bom povedal v

II. delu.

Če vi, ljubi moji! slišite, da vas je kdo obrekoval in hudo zoper vas govoril, večjidel kolnete, se hudujete in pridružujete; dostikrat od same jeze ne veste, kaj govorite in vse hudo svojemu opravljenju želite. To pa ni po kerščansko in naša vera nas drugače uči.

Če si ti, ljubi moj kristjan! svoje poštenje zgubil, poprašaj najprej sebe, ali si tega kriv, kar se o tebi govori. Če ti tvoja vest pravi, da ljudje to po pravici od tebe govorijo, tedaj molči in se poboljšaj, s tem boš najbolj gotovo ljudem jezike zavezal. Čemu se tudi kregaš, čemu tajiš in se rotiš, ker veš, da se slabo vedeš. Poboljšaj se, raztergaj svoje gerdo zaanje, ostajaj po noči doma, ne potikaj se po slabih kočah in kmalo bodo ljudje vtihnili in samo od sebe se ti bo poštenje povernilo. Če ti pa tvoja vest priča, da si nedolžen in da od vsega tega, kar ljudje o tebi go-

vorijo, ni nič res, ne bodi prenašel za svojo čast, ampak še enkrat poprašaj, ali gre le za tvoje poštenje ali tudi za poštenje tvojega stanu. Za svojo čast se nikar sam ne poskušaj, zakaj kdor sam svojo hvalo išče, je ne najde; ampak posnemaj izgled Jezusov in maščevanje Bogu izroči: „Moje je maščevanje, pravi Gospod Bog v sv. pismu, jes bom povernil.“

Če si pa učenik, naprejpostavljen, gospodar ali gospodinja in vidiš, da ti krivični jeziki imenitnost in čast tvojega stanu jemljejo in skrunijo, če vidiš, da brez poštenja ne boš mogel za božjo čast in zveličanje svojega bližnjega zadosti skerbeti, tistokrat stopi na noge in se poskusi za svojo čast modro in pohlevno, kakor Jezusa vidiš in slišiš za njegovo čast se poskusiti. Nikar da bi se v jezi s svojimi sovražniki vjedal in prepiral, to ti gotovo ne bo nič pomagalo; kakor nagla povodenj čisto vodo skali, tako tudi jeza človeško pamet otemni, in kakor se v kalni vodi najložeje ribe lovijo, tako se tudi človek v jezi najložeje vlovi.

Dostikrat, ali rekel bi, sploh je vaša navada, da se začnete rotiti in praviti: iz mesta se naj ne ganem, če to ni res, in celo pri kerščeni duši prisegate. Ali je to prav, vas vprašam? Ko bi še tako nedolžni bili in bi se vam največja krivica godila, se takih besed vendar nikdar ne smete posluževati, ako hočete brez greha ostati. S krotkim in mirnim srcem se potegujte za svojo nedolžnost in z modrimi besedami skazite svojim sovražnikom njih krivico, tedaj bo vsak pravičen in pameten človek vašo nedolžnost spoznal; na nespametnjake pa se ne smete ozirati, ker za človeka ni nobena čast, če s hudobneži v prijaznosti živi in se z njimi druži. Če pa vidite, da je vaš sovražnik poln serda in tako hud na vas, da se ga nobena lepa beseda ne prime in da je vsako izpričevanje zastoj, tedaj pojdite v stran, kakor je tudi Jezus, naš Zveličar, storil. Dolgo se je s farizeji pričkal in se za svojo čast skušal, ko pa je videl, da nič ne opravi, se je na tistem odtegnil in v stran šel. Storite tudi vi tako in Bog se bo za vaše poštenje poskusil in vam vaše sovražnike pred noge vergel.

In zdaj sem vam, ljube duše! povedal, kako se imate zadržati, kedar ljudje slabo od vas govorijo; vendar vas še enkrat ob kratkem opominjam: Skerbite za svoje poštenje, pa tudi svojega bližnjega dobro ime varujte. Zelo se pregrešijo tatje, ki nam časno blago kradejo, pa še hujše se pregrešijo hudobni jeziki, ki nam dobro ime jemljejo, ker se dobro ime odvzeto le težko ali nikoli več poverniti ne da. Če pa vas po nedolžnem obrekujejo in vam poštenje jemljejo, tedaj se spominjajte na Jezusa Kristusa in potolažite svoje srce; zakaj če so Gospoda imenovali Belcebuba in hudiča, kaj še le vam porekó? — Glejte! usmiljeni Jezus je bil od hudobnih gerdo opravljan, zaničevan in tožen, zdaj pa rodovi v prahu pred njim klečijo in ga ponižno molijo. Le čisto

torej ohranite svoje serce in prišla bo ura, ko bodo tudi vas vaši sovražniki častili in celo Bog sam vas bo častil v nebeškem kraljestvu. Amen.

Pridiga za praznik sv. Jožefa.

(Od posnemanja sv. Jožefa.)

„Jožef pa, njeni mož, ker je bil pravičen, in je ni hotel razglasiti, jo je hotel skrivaj zapustiti.“
(Mat. 1, 19.)

V v o d.

V nebesih sta dva trona, pravi sv. Bernard, črez vse angelje in svetnike povzdignjena; na enem kraljuje Marija, mati našega Stvarnika in Odrešenika, na drugem pa gospoduje sv. Jožef, varuh našega Zveličarja, ženin matere božje in patron naše dežele. Zares, ljubi moji! visoka je čast, katero je sv. Jožef dosegel, in zala in svitla je krona, s katero ga je nebeški Oče okinčal zato, ker je na zemlji veliko grenkega vžil, da malokdo toliko, in ker je bil brumen in bogaboječ, da ga sv. pismo očitno pohvaljuje in vsem mladenčcem in možem v posnemanje predstavlja. Od Nazareta do Betlehema, in iz Egipta noter do Jeruzalemskega mesta — koliko težavnih stopinj je storil, koliko mraza in koliko vročine je prestal? Vendar ves vdan v voljo božjo bil je z vsem zadovoljen, kar mu je nebeški Oče z nebes poslal ter je srečno v naročji Jezusa in Marije svoje življenje sklenil. Kdo zmed vas, ljubi moji! ne želi tako lepo živeti, kakor je sv. Jožef živel, in tudi tako srečno umreti, kakor je on umerl? In kar želimo, to tudi lahko storimo, ako imamo le resnično voljo. Mi moramo sv. Jožefa posnemati v njegovem djanji in nehanji, hoditi po pravih in poštenih potih, po kakoršnih je on hodil, in se skerbno vsega varovati, kar Boga žali in je nasproti njegovi sv. volji. To bode tudi zapopadek moje danešnje pridige. Povedal vam bom, kako pametno in modro je sv. Jožef živel, in kako zvest je zmiraj Bogu bil v I. delu; in kako moramo tudi mi živeti, ako hočemo za njim v nebesa priti v II. delu.

Vse kar bom govoril, hočem govoriti Bugu na čast in sv. Jožefu v spomin; vam pa se priporočim za kratko poterpljenje in vas prosim, da se pripravite.

I. d e l.

Sv. Jožef je bil, kakor je vam vsem dobre znano, iz kraljeve, Davidove hiše; pa njegov rod je takrat že tako ubožal, da se je

moral tesarskega učiti in si s svojimi rokami potrebni kruh služiti. Od jutra do večera je pridno žagal, sekal in tesal, in dostikrat je bil lačen in žejen, da je le mogel sebe, Marijo in mladega Jezusa pošteno preživljati. Ravno tako pridno moramo tudi mi svoje dolžnosti dopolnjevati, vsak po svojem stanu in brez godernjanja, da nas Bog ni v kakošen drug bolj imeniten stan poklical. „Komur bo več dano, pravi sv. pismo, od tega se bo tudi več tirjalo“, in Bog ne gleda na bogastvo, ne na posvetno čast in ne na premoženje, ampak le pošteno serce in brumno življenje njemu dopade.

Zatorej ve dekleta! ki ste revnega stanu ter morate težko delati in morebiti po hudih službah si svoj kruh služiti, nikar ne žalujte, če vidite druge, da se bolj po gosposki nosijo in večjidel le malo dela imajo; kmalu bo prišel čas, ko med vami ne bo v tem nobenega razločka več. Le svojo nedolžnost varujte, in če potem tudi morate v hlevih po gnoji hoditi in imate od dela terde roke, bote vendar Jezusu, svojemu ženinu, neizrečeno bolj dopadle, kakor druge, ki v svilni obleki vse šumijo, pa ne ohranijo nedolžnega serca. Ravno tako tudi vi, ljubi fantje! le urni in pridni pri vsakem delu bodite, in nikar ne tožite, da vam Bog ni nič dobrega odločil, le greha se varujte in nedolžnih rok ostanite, potem se bo gotovo tudi vam, kakor sv. Jožefu, enkrat dobro godilo. Ležje je z motiko kopati, kakor kraljevo palico v rokah deržati, in bolj gladko pot imate v nebesa, če morate živino pasti, kakor tisti, ki vaše duše pasejo in bodo morali za nje račun dajati.

Ali Bog nas ni samo zavoljo dela vstvaril, ampak tudi zato, da bi njemu služili in enkrat v nebesa prišli. Boga črez vse ljubiti, je vsakega človeka prva dolžnost, kar tudi nad sv. Jožefom vidimo. On je vsako leto šel v Jeruzalemski tempelj, da bi ondi svojo pobožnost opravil, čeravno je imel štirindvajset ur hoda; in nikdar se ni izgovarjal, kakor nekteri mlačni kristjani v naših krajih, ki nimajo nikoli časa k spovedi iti, ali k sv. meši priti, in se zmiraj izgovarjajo; enkrat, da je pregerdo vreme, drugikrat, da so preveč z delom obloženi. O nespametni ljudje! kako nehvaležni ste vendar svojemu Bogu! On vam daje cele dni in noči, zdravje, življenje in vse, vi pa še ene ure nimate zanj, da bi mu služili. Vi nimate časa, da bi zjutraj, ko vstanete, ali zvečer, ko se vležete, malo pomolili, in če angeljsko češčenje zvoni, mislite, da bote vse zamudili, ko bi med tem molili. Tudi vas zadene, kar je usmiljeni Jezus nekdam Marti rekel: „Marta, Marta! skerbna si in si veliko prizadevaš, pa le eno je potrebno; svojo dušo zveličati.“ Od francoskega kralja, sv. Ludovika, beremo, da je sleherni dan dolgo molil, in vselej dve, včasih tudi tri ali štiri sv. meše slusal. Nekterim posvetnežem pa to ni bilo prav, in godernjali so in rekli, da preveč časa z molitvijo potratijo in vedno predolgo v cerkvi teči. On pa jim je ta modri odgovor dal: „Ko bi jes igral, ko bi plesal in po gostarijah hodil po tri ali štiri ure na dan, bi nič ne rekli,

zdej pa, ker v cerkev hodim in se eno ali dve uri pomudim, se vam ročno predolgo zdi.“ Tako se tudi med nami godi. Če koga vidite, da večkrat v cerkev gre, ga že po strani gledate in pravite: kaj vendar zmiraj v cerkvi dela. Ali resnično vam povem, da jih je velike med vami, ki se bodo enkrat še zelo kesali, ker zdaj nikoli več v cerkev ne grejo, kot samo v nedeljo in zapovedani praznik. Dosti jih je, posebno tukaj v tergu, ki imajo lep čas in pod ljubim solncem nimajo nič opraviti, in vendar jih za nič ni spraviti, da bi šli v delavnik ali v sopraznik k sv. meši. O kako gerdo je to in kaže, kako malo imate žive vere. Vi se ne bote s sv. Jožefom veselili, ker do službe božje nimate nobenega veselja. Le pogledjte, kako malo ste mu podobni, in kako vse drugačno je vaše življenje, kakor je bilo njegovo življenje.

II. del.

V velikih skrbah je bil sv. Jožef in zelo se je vstrašil, ko je opazil Marijo, svojo zaročeno nevesto, da je noseča, in si v tem ni vedel svetovati. Svoje nedolžnosti si je bil svest in Marijina čistost mu je tudi bila znana. K sebi jo vzeti, si ni upal, razglasiti jo in ob poštenje pripraviti, mu srce ni pripustilo, zato je sklenil, rajši na tihem in skrivaj jo zapustiti, kakor jej kako krivico narediti. Glejte na sv. Jožefa vi vsi, ki tako radi svojega bližnjega opravljate in od vsakega človeka kaj slabega povedati veste; ki pred vsakim pragom pometate, v vaši lastni hiši pa je vse gerdo in nemarno, in vendar nočete nič očediti. Nobeden mladenec vam ni zadosti pošten in nobena deklica zadosti sramožljiva; od vsakega moža veste na perste porajtati, koliko slabosti da ima nad seboj, in od vsake žene veste, kolikokrat je svoje otroke tepla in kakošne besede je kedaj govorila; celo od duhovnov veste dosti praviti, da nič prav ne živijo in da svoje dolžnosti le slabo dopolnujejo. Ali gorje vam, opravljivci in opravljivke! Vi vsakega slabo sodite, zato bo pa tudi vaša sodba slabo iztekla; zakaj hudi so tatje, ki časno blago kradejo, še hujši pa so hudobni jeziki, ki dobro ime jemljejo. Zato me vselej žalost obide, ko pomislim, da v tolikih hišah ne vejo drugega govoriti, kakor soseda ogovarjati, kakošen da je ta in kakošna da je ona, ker vem, da se takim ne bodo nebeška vrata odperla. Vi se sicer izgovarjate in pravite: saj je res, kar sem govoril; — toda tudi to, kar je res, se ne sme brez potrebe razlašati. „Šest reči je, pravi sv. pismo, katere Bog sovraži, ta sedma pa je gnjusoba v njegovi duši, in te so: nesramne oči, lažljiv jezik, roke, ki nedolžnost morijo, srce, ki je vse sprideno in spačeno, noge, katere po krivih potih hodijo, in umazan jezik, ki po krivem priča in sovraštvo med brati in bližnjimi dela.“ Zatorej vam še enkrat povem, bodite vselej pošteni v svojem govorjenju, in če je kdo med vami slabega zadržanja, ogi-

bajte se ga, kolikor vam je mogoče, njegovih grehov pa nikar okoli ne pravite, razun takrat, če je treba kakošnega nedolžnega posvariti.

Od sv. Jožefa še tudi beremo, da je v naročji Jezusa in Marije svoje življenje sklenil in svojo čisto dušo Stvarniku izročil. Lepo je živel in lepo je umerl. Ta resnica bode se tudi nad vami poterdila, ker, kakošno je življenje, takošna je tudi smert.

Veliko ljudi je na svetu, — tudi med vami jih ne manjka — kateri gerdo živijo, se v nečistosti valjajo, kradejo in sovraštva deržijo; vse take bo huda in nesrečna smert zadela. In čeravno bodo v zadnji bolezni s sv. zakramenti prevideni, jim to ne bo nič pomagalo, — njih smert bo huda in nesrečna. Bral sem od neke brumne device, ki sama od sebe tako pripoveduje: Jes sem bila šestnajst let stara, ko so mi moj oče umerli; zmiraj so bili brumni in bogaboječi, ali takrat ko so umerli, je vendar tri dni in tri noči tako deževalo, da jih še pokopati nismo mogli; nihče ni za njimi šel in mnogo jih je reklo: to je bil velik grešnik, ker ga še zemlja noče k sebi. Kmalu potem pa so mati umerli, ki so zmiraj slabo živeli in bili jako razuzdani, in ko smo jih pokopavali, je bilo silno lepo vreme in veliko ljudi je s pogrebom šlo. Tisti večer sem sama pri sebi mislila; kaj zdaj hočem storiti in kako živeti? Moj oče so bili zmiraj brumni in so bili tako gerdo pokopani; mati pa so bili čisto posvetni, in so vendar lepo umerli in tudi lep pogreb imeli, torej sem se že namenila, da bom tudi jes posvetno živela, kakor moja mati. Po noči pa sem imela prikazen: angelj je stopil k meni s serditim obrazom, me za roko prijel in v nebeški vert peljal, ki je bil lep, da ni dopovedati, in videla sem svojega očeta v neizrečenem veselji. Potem pa me je angelj spet za roko prijel in me v drug kraj peljal, ki je bil gerd, da se še zdaj tresem, kedar se na-nj zmislím, in videla sem svojo rajno mater v strašnem plamenu, kako je na ves glas vpila in jokala. In angelj, ki me je za roko deržal, je rekel: Neumnica! zdaj vidiš in si lahko izbereš. Če boš prešestovala, kakor mati, boš se tudi ž njo jokala, če boš pa brumna in modra, kakor tvoj oče, boš se tudi ž njim veselila.

Iz tega lahko spoznate, da nedolžni, pravični in spokorjeni človek vselej srečno umerje, če ga tudi nagla smert zadene; hudobnež in razuzdanec pa nesrečno umerje, če se tudi še pred smertjo spove. Le pobožno tedaj živimo, kakor nas božje zapovedi učijo, potem bota tudi k naši smertni postelji stopila Jezus in Marija, kakor k postelji sv. Jožefa, ter bota nas spremljala v nebeško veselje. Amen.

Pridiga za praznik oznanjenja Marije device.

(Zakaj da je Marija postala mati Sina božjega.)

„Glejte, devica bo spočela in rodila
Sina, in njegovo ime se bo imenovalo
Emanuel.“
(Izaija 7, 14.)

V v o d.

Katerega človeka jezik bi pač bil v stanu, ljubezen našega Boga proti nam izreči? Katero pero bi zamoglo njegovo dobrotljivost vredno popisati? In katera pamet bi zamogla njegovo usmiljeno serce popolnoma zapopasti? Ne, tako kakor Bog človeški rod ljubi, ne ljubi nobeden oče svojega sina in nobena mati svojega edinega otroka. Kedaj bi bil on imel več vzroka, ves človeški rod pogubiti, kakor v tistih žalostnih časih, ko je po celem svetu malikovanje in nevera gospodarila, ko so se vsi naglavni grehi, kakor dereči potoki, po celem svetu razlivali, in ko je ljubezen do Boga skoro v slednjem sercu ugasnila; ali ravno v tistih časih je bila njegova pomoč najbliže, njegovo usmiljenje največe, ter je z gorkimi žarki svoje sv. gnade človeško pamet razsvetil, in svojega ljubljene Sina poslal, da bi ljudi večnega pogubljenja odrešil.

Odperla so se vrata nebeška in eden najlepših, najimenitnejših angeljev, Gabrijelj z imenom, se je podal v mesto Nazaret k najlepši in najčistejši devici Mariji, ter jej je oznanil, da bo postala mati Sina božjega. In ko je ona v to dovolila, jo je sv. Duh z vsemi svojimi darovi obsenčil: Beseda je meso postala in spolnilo se je, kar je prerok Izaija veliko sto let poprej prerokoval, da bo namreč devica spočela in Sina božjega rodila. O sveta in tisučkrat srečna minuta, v kateri se je največja skrivnost naše sv. vere zgodila, v kateri je bilo zdihovanje sv. očakov dopolnjeno in v kateri se je vsemogočeni kralj večne slave ponižal v telo sv. device priti.

Vtegnili bi me, ljubi moji! vprašati, zakaj da je ravno Marija to čast od Boga dosegla? Na to vprašanje vam mesto mene odgovori sv. Bernard, ki pravi: „Marija je Bogu dopadla zavoljo svoje deviške čistosti, in spočela je zavoljo svoje ponižnosti.“ Te besede sv. Bernarda bodo tudi zapopadek moje danešnje pridige, v kateri vam bom pokazal:

I. da Marija ne bi nikoli Bogu dopadla, ko bi ne bila nedolžnosti in čistosti svojega serca ohranila; in

II. da Marija ne bi nikoli spočela Sina božjega, ko ne bi tako ponižna bila. Pripravite se!

I. del.

„Čistost Marije, piše sv. Hieronim, je bila tako velika, da je ona s svetlobo svojega devištva vse dopadenje božje zadobila in bila vredna, mati božja postati.“ Da bote pa vrednost Marijinega čistega in nedolžnega serca bolj spoznali, morate vedeti, da, čeravno je bila nečistost zunaj zakonskega stana pri Judih največa pregreha in čeravno so tako osebo, ki se je pred zakonom pregrešila, živo s kamenjem posuli, vendar vedno devištvo pri njih ni imelo nobene časti, nekaj zavoljo tega, ker so bili Judje v tistih časih silno neporedni in sprideni, nekaj pa tudi zavoljo tega, ker si je vsaka Judovska ženska upanje delala, da bo ona božjega Sina rodila.

Glejte! v takih okoljščinah in v takih časih je Marija živela; okoli nje in zraven nje so vse device po zakonskem stanu hrepele in zato Boga v tempeljno serčno prosile, le Marija je vse drugače mislila, ona se je povzdignila črez vso slabost svojega spola in je hotela rajši v sramoti in zaničevanju živeti, kakor svojemu devištvu najmanjši madež vtisniti.

Ko se jej je angelj Gospodov v nebeški lepoti in rajski podobi prikazal, se je pred njim prestrašila; pa še bolj se je prestrašila nad besedami, s katerimi jo je angelj nagovoril: Blagoslovljena si med ženami in blagoslovljen je sad tvojega telesa. Črez te besede se je Marija prestrašila, pravi sv. Lukež, in sv. Bernard pravi, da se je sramovala, ko je slišala, da je zadobila Blagoslov žene, dasiravno je le za deviški blagoslov prosila. Zato pravi sv. Avguštin: Glejte! Marija ne bi hotela biti mati Sina božjega, ko bi bila zraven devištvo zgubila; ona bi rajši zgubila čast, mati božja postati, kakor da bi nehala biti nevesta božja. Marija tedaj z deviško sramožljivostjo vpraša, kako da se bo to zgodilo, ker nobenega moža ne pozna; in angelj jej je moral vsemogočnost božjo pred oči postaviti in jo prepričati, da je pri Bogu vse mogoče in da bo ona tudi potem ravno tako čista devica ostala, sicer ne bi nikoli privolila, da bi mati božja postala.

Ko bi tedaj Marija kterikrat svojo nedolžnost omadeževala, naj že bo z mislimi ali željami, ko bi kterikrat kakošna nečista beseda iz njenih ust prišla, ko bi ne bila vsa sramožljiva s svojimi očmi in rokami, nikoli ne bi bila Bogu dopadla in nikoli ne bi postala mati kralja nebes in zemlje. Gotovo in resnično je tedaj, kar sv. Bernard pravi, da je Marija zavoljo svoje angeljske čistosti Bogu dopadla in ravno zavoljo tega bila izvoljena za mater njegovega Sina.

Če je tedaj Marija v takih časih, ko je devištvo bilo zaničevano, za svojo nedolžnost tako skerbela, da je devištvo rajši imela, kakor čast Matere božje, koliko več skerbi še le moramo mi za to čednost imeti, ki imamo zgled našega Zveličarja, zgled device Marije in tolikanj drugih duš ženskega in moškega spola, ki so

rajši svojo kri prelili, kakor da bi bili čistost zgubili. Sv. pismo nam pove, da bodo device Boga od obličja do obličja gledale in se skoz vso večnost okoli božjega jagnjeta znajdle, kar drugim svetnikom ne bo pripuščeno; in one bodo sv. pesem pele, katere ne bo nobeden drugi peti znal, — o kako nas mora vendar to spodbujati k čistemu in neomadeževanemu življenju! Le pomislite to in bote spoznali, da je boljše življenje zgubiti, kakor čistost svojega serca in svojega života zapraviti; in če bote to spoznali, bote se odrekli vsem pregrešnim tovaršijam in celo pripuščeno veselje bote opustili, svoje počutke bote krotili, s kratka, nedolžnost bote za največo čednost na zemlji deržali.

Ker devištvo tako hvalim, pa ne smete misliti, da vas hočem pregovoriti, da bi zakonski stan zaničevali; zakaj čeravno je po besedah sv. pisma deviški stan veliko žlahtnejši, kakor zakonski, je vendar tudi zakon od Boga postavljen, in tudi ta stan se lahko brez vsega greha izvoli; jes hočem samo to reči, da mora slednji čisto živeti, naj bo v katerem koli stanu. Tudi zakonski imajo svojo vero in svoje postave, katerih ne smejo prelomiti. Za device in mladenči pa ni zadosti, da se pred nečistimi deli varujejo, ampak tudi nesramne misli, besede, poglede in želje morajo sovražiti, ker tudi to njih nedolžno serce omadežuje. Toda v naših časih je vse drugače. Najdejo se zakonski, ki v tem sv. stanu nič manj kakor sveto živijo, ki ne poznajo nobenega premaganja, ampak svojim počutkom vse privolijo, naj bo čas še tako svet; najdejo se mladenči, ki v nečistih željah radovaljno veselje iščejo, nesramne pogovore imajo in le na to mislijo, kako bi nedolžne duše zapeljali; najdejo se dekleta, ki so v svojem oblačilu nesramne, v svojih besedah nemarne in v svojem življenju neporedne, ki imajo z moškim spolom pregrešno znanje, ljubijo ponočne shode, narejajo skrivne zveze in doprinašajo velike nespodobnosti; najdejo se nezakonske matere, ki s svojim ostudnim življenjem toliko pohujšanja dajejo, da bi tudi za nje boljše bilo, ko bi se jim mlinski kamen na vrat obesil in bi se v globočino morja potopili. Pa naj bo zadosti o tem, in vernimo se rajši spet k Mariji in pogledjmo na kratko še njeno ponižnost.

II. del.

Kaj bi še zamogel jes pristaviti k časti, katero je angelj Mariji izkazal? On sicer ni govoril od njene imenitne rodovine, tudi ne od njene nebeške lepote, zakaj ona na vse to ni nič porajtala; ali mislite si, ko bi nam cesar enega svojih služabnikov poslal, da bi nas pozdravil in počastil, kako za imenitne bi se mi zavoljo tega deržali in se črez svojega bližnjega povzdigovali! K Mariji pa je sam večni Bog svojega angelja poslal, da bi jo pozdravil in jej oznanil, da je Gospod ž njo, in ne samo tako, kakor

z drugimi stvarmi, ampak da je s svojo ljubeznijo ž njo sklenjen, da je gnado pred Bogom našla in da bo edinega Sina božjega rodila; — ali jej je pač mogel večo čast oznaniti?

Ali Marija se nad tem ni nič prevzela, ampak samo mislila je, kako da je to pozdravljenje? Ravno v tistem času, v katerem jo je angelj polne gnade imenoval, je premišljevala to veliko skrivnost, sklepe Najvišega, ponižnost božjega Sina, in težko butaro svojih dolžnosti, katere je na se vzela. Bolj ko jo je angelj častil in poviševal, bolj se je ona poniževala. „Glej, je rekla, jes sem dekla Gospodova, zgodi se mi po tvoji volji!“ Glej ponižnost, pravi sv. Ambrož, glej pohlevnost! Deklo Gospodovo se imenuje ona, ki je bila za njegovo mater izvoljena.

Od njene ponižnosti priča tudi pesem, katero je ona potem prepevala in v katero je ona od prevelikega veselja svoje serce razlila. Sv. evangelist Lukež nam jo je zapisal s temi le besedami: „Moja duša poveljuje Gospoda, in moj duh se veseli v Bogu, mojem Zveličarju; ker se je ozerl na nizkost svoje dekcle; zakaj glej, od zdaj me bodo srečno imenovali vsi narodi. Zakaj velike reči mi je storil on, ki je mogočen, in sveto njegovo ime. In njegovo usmiljenje jim je od roda do roda, kateri se njega boje. Moč je skazal s svojo roko, in razkropil je napuhnjene v misli njih serca. Mogočne je s sedeža vergel, in ponižne povzdignil, lačne je z dobrim napolnil, in bogate prazne spustil. Sprejel je Izraelja, svojega služabnika, in se je spomnil svojega usmiljenja, kakor je obljubil našim očakom, Abrahamu in njegovemu zarodu na vekomaj.“

Vidite, Marija dobro ve, da jo je Bog povzdignil k največi časti, katero si le more Izraeljska hči misliti, dobro ve, da bodo njo vsi ljudje častili, ali ona vendar ravno tako ponižna ostane, kakor je popred bila. Ponižnost, pravi sv. Bernard, je pred Bogom tako imenitna in toliko cenjena, da jej ničesa ne more odreči. In ko je nek mož premišljeval besede angeljeve: ti si gnado pri Bogu zadobila, je rekel: Marija je gnado pred Bogom našla, pa kako jo je našla? S svojim ponižnim privoljenjem v oznanjenje angeljevo, zakaj kdor hoče pri Bogu gnado zadobiti, mora jo s ponižnostjo iskati; ponižnim Bog nič ne odreče, njim vrata gnade božje odperta stojijo. In zato sv. Anton puščavnik pravi: „Mreža skušnjav je po celem svetu razprežena, vsak se v njo zaplete, le ponižni človek srečno pred njo uide.“ To so prvi kristjani prav dobro vedeli, zato pa so tudi za ponižnost jako skerbili; oni so se bali, kedar so jih ljudje častili in obražali, in veselili so se, kedar so jih zaničevali.

V naših časih pa je ponižnost najbolj redko posejana; najde se le goljufiva, hinavska ponižnost, prave, Bogu dopadljive ponižnosti pa je silno težko najti. In vendar je ravno ta čednost, ki nas kristjane od malikovalcev razločuje, zakaj vse druge čednosti so tudi ajdje doprinašali, samo ponižnost jim je bila tuja.

Ponižajmo se tedaj, ljubi moji! kakor smo pri sv. kerstu obljubili; ponižajmo se, ker nas k temu tudi Jezus Kristus, naš Zveličar, opominja: „Učite se od mene, ki sem krotek in iz serca ponižen;“ ponižajmo se, ker so gnade tako obilne, katere Bog ponižnim deli. Spominjajmo se na slabost svoje nature, da smo grešniki, in da nismo drugega vredni, kakor večnega pogubljenja v pekl.

Da bomo pa pravo ponižnost dosegli, pokličimo tudi Marijo na pomoč! Ta ponižna devica nam bo gotovo tudi to gnado ponižnosti od Boga izprosila. In če bomo potem ljubili ponižnost in nizkost, kakor jo je ona ljubila, če ne bomo pred ljudmi časti iskali, tedaj bomo tudi enkrat, kakor Marija, povišani in k večni nebeški časti povzdignjeni. Amen.

Pridiga v god sv. Roperta, škofa in spoznovalca.

(Od njegovega življenja.)

„Tisti pa, ki je bil pet talentov prejel, je šel in kupčeval z njimi, in je pet drugih pridobil.“ (Mat. 25, 16.)

Vvod.

Ljubi moji bratje in sestre! kako dobrotljiv in kako usmiljen je pač Bog, ker nam je dal spet dočakati ta veseli dan in praznik, god sv. Roperta, našega farnega patrona. Vsaka fara se veseli godú svojega patrona, in prav ima, da se ga veseli; zatorej se veseli danes tudi ti, šent-Roperska fara, in obhajaj z veseljem spomin sv. Roperta, ki ga imaš v nebesih za svojega pomočnika. Od žlahnih staršev rojen in na truplu in duši od Boga zelo obdarovan, bil je sv. Ropert po pravici eden tistih hlapcev, ki so od svojega Gospoda pet talentov prejeli. In ker je ves čas svojega življenja, od mladih nog do sive starosti, dobro gospodaril in dobro kupčeval, sam sveto živel in tudi druge k svetosti napeljeval, si je še pet drugih talentov pridobil, in zato je šel v veselje svojega Gospoda, čigar zvest hlapec je bil vedno na zemlji, ter je prejel za plačilo venec neumerjivosti, ki zmira cveti in nikoli ne ovne. Sv. Ropert je bil velik dobrotnik za nemške in slovenske dežele; še večji dobrotnik pa bo nam v nebesih, če ga bomo le častili in se mu radi priporočevali. Ako pa ga hočemo prav častiti, moramo ga tudi prav poznati; moramo vedeti, kako je živel in kako je Boga in bližnjega ljubil. Zatorej bomo danes pregledali njegovo življenje, in sicer

I. kako je živel svoje mlade dni, preden je duhovnik postal, in

II. kako potem, ko je bil za škofa posvečen.

Preden pa začnem, prosim tebe, ljubi Jezus! da ne boš svoje gnade odtegnil, ne od mene in ne od mojih poslušalcev. Vi pa se pripravite!

I. del.

Sv. Ropert je bil imenitnih starišev sin, in kakor pravijo, celo kraljevega rodu; pa še bolj imeniten, kakor po svojem rodu, je bil po svojem lepem zadržanju in po svojih lepih čednostih. Molil je silno rad in nikoli ga ni bilo treba v cerkev priganjati, in ubogim je toliko dajal, da je dostikrat potem sam stradal. Glejte, ljubi moji! to je lepo, če je človek še mlad in vendar Boga ne pozabi in se ne da v greh zapeljati. Res je, da Bog tudi starega človeka ne zaverže, če se iz serca k njemu oberne, vendar on sam nam pove, da ima večje veselje nad mladimi ljudmi, ki se brumno zadržijo in pred zapeljivostjo ohranijo. Zatorej vas opominjam, mladenči in deklice! zdaj, ko ste še mladi in vam zdrava kri po žilah teče, zdaj bodite Bogu zvesti, zdaj njemu služite in se ne dajte zapeljivim ljudem premotiti!

Nekteri vam morebiti sicer poreče: „Zdaj si mlad in zdrav, mlada in zdrava, zdaj veselje uživaj in dobre volje bodi, na stare dni pa se bomo pokorili in za nebesa skerbili.“ Ali nikarte se dati oslepiti od takih krivih nauk, temuč čim mlajši ste, tim skerbnejše se Jezusa deržite in njegovih sv. nauk, in on bo tem večje veselje nad vami imel.

Če kdo družino v službo išče, pravi sv. škof Janez Krizostom, ne išče si slabe in bolehnne družine, ampak vsak išče močne in delavne ljudi, v najboljših letih; ravno tako tudi Bog nima nobene pravega dopadenja nad starimi, zdelanimi ljudmi, ki so svoja mlada leta v grehah zapravili in so še le potem začeli k njemu zdihovati, ko budobni svet za nje ni več maral; temuč le mladost, brumna in neomadeževana mladost mu črez vse dopaja. O kako veselo je to za vas, ki še niste omadeževani in ste si čisto serce v svojih persih ohranili; vaša sreča se ne da dopovedati in veselje, ki ga ima Bog z vami, se ne da izreči. Varujte le tudi zanaprej svojo nedolžnost, kakor varujete svoje oči, ter nesramnih ljudi ne pogledajte in ne poslušajte.

Sv. Ropert je bil mladeneč žlahnega rodu, od kraljeve francoske zlahte, pa njegovo serce je bilo ponižno, in nikoli ni poželed minljivega veselja tega sveta, nikoli ni okoli pohajkoval, nikoli se ni s slabimi tovaršijami prijaznil, nikoli se ni potikal po plesu, po oštarijah ali po slabih hišah, temuč le doma, ali v cerkvi ali v šoli je bil videti, druga pota mu niso bila znana.

O kako lepo je tudi dandanešnji videti mladenče in dekleta, ki svoje jutranje in večerne molitve zvesto opravljajo, ne norijo, se ne pečajo z drugim spolom, ne klafajo, tudi klafarskih besed tudi na ušesa ne vlečejo, temuč v sramožljivosti svoje ude ohranijo, z veseljem in vredno večkrat med letom k spovedi in k sv. obhajilu grejo in se božjega razžaljenja in greha bolj bojijo, kakor smertne ure. O nad takim mladenčem, nad takim dekletom je veselje med angelji v nebesih in je veselje med vsemi poštenimi ljudmi na zemlji.

Žalost pa je tudi na zemlji in žalost v nebesih, videti v nasih časih toliko mladih, ki skerbijo le za jesti in piti, za veselje in ošabno obleko, na svojo dušo in na nebesa pa popolnoma pozabijo. Zlasti dekleta se lišpajo in štimano nosijo, in same ne vejo, kaj bi storile, da bi oči drugega spola bolj na se vleklye. Oj neumnost, da večje biti ne more! Takim pravi sv. Janez Krizostom: „Dvojno oko imate, če eno zgubite, vam drugo ostane; dvojne roke imate, če ena oterpne, lahko drugo rabite; nedolžnost in dušo pa le eno imate, če to zgubite, je na večno zgubljena: in vendar za vse skerbite, za svoje oči in za svoje roke, za svoj obraz in za svoje truplo, le za dušo in za dobro in nedolžno serce nimate nobene skerbi.“ Kolikokrat vas opominjam in prosim, da bi večkrat šli k spovedi in sv. obhajilu, pa nekteri si ne dajo nič dopovedati, kakor da bi bili gluhi, in nobena sveta, nobena božja beseda jim ne pride do serca.

Oj ljubi sv. Ropert! prosi ti namesto mene, prosi ljubega Jezusa, pred katerega obličjem stojiš, da bomo vsi skupaj tebe posnemali, in brumno in sveto živeli, kakor si ti živel, po smerti pa se tamkaj veselili, kjer se ti veseliš!

Še več vam bom pa od njegovega življenja povedal v

II. delu.

V zgornjih deželah je nemško mesto Worms; tam je bil sv. Ropert najpoprej škof. Ljudje pa so bili ondi hudobni, so v malikovanji in gerdi nečistosti živeli, sv. škofa nauki pa jim niso k sercu šli. Celo tako oslepljeni so bili, da so se črez-nj vzdignili, mu silo storili in ga iz mesta spodili. Glejte, ljubi moji! tako hudobni svet z božjimi služabniki ravna; kakor nekda, tako tudi zdaj. Če vam pridigujemo, da ne smete slabega znanja imeti, po noči ne vasovati, ne po oštarijah, po plesu in po slabih družbah hoditi, se vam včasih zlo zamerimo in polni nejevolje pravite: ta gospod so vse preostri; vse bi radi v nebesa spravili in nam nobenega veselja ne privoščijo. Ko vas v spovednici učimo, da so nespodobni pogledi, nedostojne šale in gerdi pomenki smertni grehi, da tudi v zakonu ni vse privoljeno, kar človek poželi, in da je tudi greh, dobra dela opuščati, tedaj pravite: o to so hud

spovednik, kakor oni učijo, bilo bi komaj, da bi bili vsi angeljci. V stran nas sicer ne zapodite, kakor so sv. Roperta zapodili, ker vam taka oblast ni dana; ko bi pa smeli, gotovo vem, da bi si le take duhovne zbrali, kateri bi vam pustili živeti, kakor bi sami hoteli, in kateri bi vam take nauke dajali, ki bi se vašim željam prillegli in bi vaša ušesa šegotali. Toda ali se vam dopadamo ali ne dopadamo, na to ne sme nobeden pravi duhoven gledati; mi si le moramo prizadevati, Bogu dopasti in njemu vstreči. „Ne bojte se ljudi, pravi Jezus, ki vam truplo umorijo, duše pa ne morejo umoriti, temuč le tistega se bojte, ki zamore truplo in dušo v peklenški brezen vreči.“

Zavoljo tega se sv. Ropert ni jezil nad svojimi sovražniki, ki so mu tako krivico storili, in jih ni klet, ne rotill, temuč v božjem imenu je šel od njih, ter se na Boga zanesel, da ga ne bo zapustil. In v resnici, kdor v Boga zaupa, ne bo v sramoto pripravljen, pravi prerok David, in tudi sv. Ropert ni bil v sramoto pripravljen. Bavarske dežele vojvoda je slišal od njega ter ga je povabil in prosil, naj pride njega in njegovega ljudstva učiti in jim prave vere oznanovat. In tam v mestu Regensburgu je kerstil njega in več kakor dve tisuč njegovih podložnikov in od tiste dobe sem so Bavarci še zmiraj prav dobri kristjani in častijo sv. Roperta za svojega aposteljna.

Sv. Ropert pa si ni dal pokoja, čeravno mu je bilo pri Bavarcih prav dobro in so ga v veliki časti imeli. Ves vnet za božjo čast in ves goreč od ljubezni do bližnjega, se je naprej podal med tuje, ajdovske narode, je šel od vesi do vesi ter prav blizu nas, kakor pravijo, celo do Celja prišel. Koder je hodil, povsod je učil, in v njegovi besedi je bila taka moč, da se mu ni nihče mogel vstaviti in je od kraja vse spreobernil. Da, ljubi moji! sv. Ropert nam je lep izgled, kako moramo Boga ljubiti. „Kdor očeta ali mater bolj ljubi, kakor mene, pravi Jezus, mene ni vreden“; zato je sv. Ropert zapustil očeta in mater in vse, kar je imel, in je prišel sem v naše kraje pravega Boga oznanovat, od katerega tu ljudje poprej niso nič slišali. Težko je njivo očistiti, na kateri gosta plaža raste, pa še težje je serce očistiti, ki je v grehe vse zapleteno. In vendar sv. Ropert ni le enega, ampak tisuč in tisuč serc je očistil. Težko je luč užgati, kedar vetrovi močno pišejo, in vendar jo je sv. Ropert užgal, luč kerščanske vere, ki še zdaj med nami sveti.

Bodimo torej hvaležni Bogu za te velike dobrote, katere nam je skoz sv. Roperta skazal, in živimo vselej tako, kakor nas naša sv. vera uči. Kakor so vaši prednji stariši, ki so pred tukaj živeli, kjer zdaj vi živite, sv. Roperta v časti imeli, tako zdaj vi spoštujte in radi imejte svoje duhovne pastirje, in njihove nauke zvesto poslušajte. Že več, kakor enajst sto let je preteklo, kar je

sv. Ropert v Gospodu zaspal, pa njegova čast še ni minila in ne bo nikdar ne; zakaj sv. pismo pravi: „Pravični se bodo svetili, kakor solnce, v nebeškem kraljestvu“. Amen.

Postne pridige o štirih poslednjih rečeh.

(Od sodbe.)

V v o d.

Strah in groza nas obhaja, kedar ljudje zelo umirajo; kedar vidimo, kako smert zaporedoma ljudi davi in kako stari in mladi pod njeno koso padajo, vendar po smerti nas še večja groza čaka in takrat bomo še večji strah prestali. Pride namreč dan, pravi sv. pismo, ko bomo vsi pred sodnjim stolom Jezusa Kristusa stali in odgovor dajali od svojega življenja; pride ura, v kateri se bo Gospod nebes in zemlje v oblakih prikazal in vse ljudi žive in mertve pred sebe poklical in k sodbi zbral. In takega straha, kakor bo takrat, ni bilo na svetu in ga ne bo noter do njegovega konca. Pravični bodo trepetali in se tresli, kakor se listje trese na jesenskem drevju, grešniki pa bodo neznano vpili in čudno kričali in hribe in gore prosili, da bi jih zasule in pred božjo jezo skrile. In ta dan, dan straha in groze bo gotovo prišel in nihče mu ne bo odšel; kralj, ki na kraljevskem sedežu sedi, in siromaški kmet, ki za plugom hodi, bogatinec, ki se vedno debelo gosti in v žido in žamet oblači, in revež, ki vedno strada in še hodne srajce nima cele — vsi bodo k sodbi stopili in račun dajali od celega svojega življenja. Zatorej premislimo danes sodbo božjo, ki je druga med štirimi poslednjimi rečmi, pomislimo ostro pravico božjo ter že zdaj poravnajmo, kar imamo poravnati.

Bog nam bo svojo milost dal, mi pa se pripravimo.

R a z l a g a.

Dostikrat ste že, ljubi moji! slišali, da bodo na sodnji dan od vseh krajev sveta trobente pele, solnce in mesec bota otemnela in zvezde bodo kervave postale in z neba padale; nebo in zemlja se bota gibala in med strašnim gromenjem bo vse gorelo, vse na kup padalo. Pa kaj je vse to? To še ni začetek straha, ker še vse drugi strah nas čaka.

Na oblakih neba bode se pripeljal Sodnik vseh ljudi, naš Gospod Jezus Kristus, njegov pogled bo svitel bolj kakor solnce,

in križ, strašni križ bo v svoji desnici držal med tem ko ga bodo vse angeljske trume spremljale in se vse peklenske pošasti pod njegovimi nogami vile. In tedaj se bode Sodnik vsedel k sodbi in bo vse zaporedoma sodil: od Adama, ki je bil prvi na svetu noter do zadnjega človeka na zemlji, od najmanjšega otroka, ki se v materinem telesu zaduši, noter do Metuzalema, ki je največjo starost dosegel — vse bo sodil, nobeden se mu ne bo skril, nobeden mu ne bo ušel. Vsakega bo vprašal in vsakemu bo povedal vse, kar je storil od mladih nog noter do sive starosti: skrivne misli, skrivne želje, katerih ni nobeno človeško oko videlo, in očitna dela, nad katerimi so se cele soseske pohujšale, male in velike grehe, slaba in dobra dela, vse bo preiskal, vse pregledal in vsakega obsodil, kakor si je zaslužil, v pekel ali v nebesa. „Tega, bo rekel, peljite v moje kraljestvo, tega pa, bo rekel, verzite v najhujše terpljenje.“ In vsak bo ostermel in poterdil, da je po pravici sojen; pravični neskončno vesel, ko bo videl nebesa odprta in krono njemu pripravljeno, grešnik pa bo nezmerno jokal, ko bo videl, da se pekel odpira, ki bo njega vekomaj požerl. Oh, poslušalci moji! kaj bo takrat z nami? Kam bo Bog obsodil mene, kam bo obsodil vas? Bog nam bodi vsem milostljiv! Zdaj nas rajši tepi, če smo terpljenja vredni, takrat pa nam prizanesi! Stokrat boljše je, da nimamo ne ene vesele ure na svetu, da le takrat ne bomo v pekel obsojeni.

Mi se sicer zanašamo na svoja dobra dela, na svoje molitve in poste, ki jih storimo, ter si upanje delamo, bo da nam Bog milost skazal. Pa kaj, ljubi moji! le v resnici mi povejte, česa vsak dan več storite, grehov ali dobrih del? O jes mislim, da je redek dan, ko bi več dobrih del storili, kakor grehov. Kolikokrat, da ne rečem slednji dan, nas krivična jeza in nevolja prime, kolikokrat svojega bližnjega po krivem sodimo ne le v sercu, ampak tudi z besedo? Zdaj kolnemo, zdaj presveto božje ime brez vse potrebe izrekamo, potem se smejemo besedam ali rečem, katerim se ne bi smeli smejati, potem spet molčimo, ko bi morali svariti, tako da malokteri dan brez greha preide ali pa celo nobeden. Nasproti pa dobrih del skoro nič ne storimo, razun če kaj malega molimo ali če ob nedeljah v cerkev gremo. Če bo tedaj Bog na sodnji dan vagal naša dobra in slaba dela, kaj menite, kje bo teža, katerih del bo več, dobrih ali slabih? O vsi se slobodno bojimo, da ne bi slabih del več bilo, kakor dobrih, da ne bi grehi več potegnili, kakor čednosti; zakaj naših grehov je veliko, pravi prerok David, veliko, kakor peska na morji, dobrih del pa je malo, silno malo.

In še ta dobra dela, ki jih storimo, morebiti pred Bogom le malo veljajo, ker jih ne storimo iz ljubezni do njega, ampak le iz prazne navade ali iz časnega dobička. Marsikteri je tukaj časten in hvaljen od ljudi, pri sodbi pa bo v sramoto pripravljen in vekomaj zaveržen. „Glejte ga hinavca! bo rekel Bog, molil je obilno,

k spovedi je vsako leto šel in tudi v cerkev je pridno hodil, pa ne zavoljo mene, temuč le zato, da so ga ljudje hvalili in dobro od njega mislili; njegovo serce pa od mene ni nič vedelo.“ Glejte hinavko, bo rekel o marsikateri ženski, kako se je vpričo vas lepo obnašala, kako brumno se je nosila, kako sveta, kako nedolžna se je delala; pa vse njeno življenje ni bilo drugo, kakor sleparija; slepila je sicer ljudi, mene pa ne bo oslepila. Bila je polna nevoščljivosti in prevzetnosti, rada je opravljala in rada obrekovala in vsako nespodobnost je privolila, če je le mislila, da se ne bo zvedelo; proč tedaj ž njo v večno terpljenje, katero je s svojo hinavščino zaslužila. Glejte, bode Bog tisti dan mnogim farmanom rekel, vaši dnhovni so vas lepo učili in k dobremu opominjali, ali vi jih niste hoteli poslušati in ubogati, temuč le po svoji glavi ste živeli, kakor se je vašim željam prileglo; pravili so vam, da v pekel pridete, če bote požrešni v jedi in pijači, če ne bote po svojem stanu čisto živeli in ne gerdih besed opustili, pa vi na vse to niste nič porajtali; zdaj je prišla ura, ko se bo vse dopolnilo, kar se vam je naprej povedalo. Glejte, bode Bog na sodnji dan tudi nekaterim izmed nas duhovnov rekel: Ti so mešniki, ki so znali lepe nauke dajati, sami pa jih niso dopolnjevali; ljudi so opominjali k postu in molitvi, sami pa so se le malo postili in le malo molili; sramožljivost, čistost in treznost so učili, pa njihovo serce je bilo spačeno in hudobno; k veliki časti so bili povzdignjeni in v mojo službo blagoslovljeni, zdaj pa bodo globoko ponižani in v svojo nečast vekomaj prekleti.“ O moj Bog! moj Bog! kdo bo takrat obstal pred tvojim obličjem? Kdo bi ne trepetal, kadar na tvojo strašno in ostro sodbo misli? Od sv. Frančiška beremo, da se je tudi on zlo sodbe bal, ko je na smertni postelji ležal, in ko je duhoven rekel, ki je zraven njega stal, da so se sodbe največi svetniki bali, je odgovoril in djal: „Prav so imeli in slobodno so se je bali, zakaj strašna, grozno strašna je.“

Tudi mi se slobodno bojimo božje sodbe in slobodno pred njo trepečemo, vendar obupati ne smemo, tega nas Bog varuj! Še imamo čas in zdaj še lahko vse poravnamo. Sram bi nas gotovo bilo, ko bi morali vpričo vseh ljudi svoje grehe, morebiti svoje gerde in nemarne grehe praviti, pa tej sramoti lahko uidemo, če se zdaj pri spovedi odkritoserčno spovemo, spovednika ubogamo in zanaprej več takih grehov ne storimo. Bog, ki je usmiljen in dober, bo vse naše grehe pozabil in tudi na sodnji dan nam jih ne bo več očital. Če morebiti obupate zavoljo svojih grehov, katerih imate veliko na vesti, oh le pojdite k spovedi in se odkritoserčno spovejte, spovednikova roka je močna in dolga, da v večnost sega ter tiste grehe, ki so pred Bogom že zapisani, spet zbriše. Le spokorite se, le poboljšajte se in z Bogom se spravite, po spovedi pa premislite poslednje reči in nikoli več ne bote grešili. In

potem, ko tista ura pride, da bo sodna trobenta po vsem svetu zagromela, in Gospod se bo v oblakih prikazal soditi žive in mrtve, — o takrat, naš Gospod in Bog Jezus Kristus! takrat nam skaži svojo milost, takrat nam bodi milostljiv in usmiljen! Amen.

(Od pekla.)

Vvod.

Strah in groza nas obhaja, kedar ljudje zlo umirajo, in kedar vidimo, kako stari in mladi pod smertno koso padajo; pa še večja groza nas čaka in še večji strah bomo morali prestat. Sodnik vseh ljudi, naš Gospod, Jezus Kristus, bode nas vse iz grobov poklical in k sodbi zbral. Tam v dolgi in široki dolini Jozafat se bo k sodbi vsedel in sodil žive in mrtve; vse bo na dan prinesel, nedolžnost in poštenje, hudobije in razuzdanost, in tako nataanko, in tako ostro bo sodil, pravi sv. Peter, da bo komaj pravičen obstal.

Vendar smert bo nehala, sodba bo nehala, kar pa potem pride, bode vekomaj obstalo in ne bo nikoli nehalo; smert je huda, sodba je huda, vendar ena reč je še bolj huda in bolj strašna, kakor smert in sodba, in joj in gorje vsakemu, katerega bo zadela. In ta med poslednjimi rečmi najbolj strašna je pekel; tam je, pravi sv. pismo, jok in škripanje z zobmi, tam červ grize in zmiraj na sercu gloda, tam je žalost vseh žalosti, in britkost tolika, da ni je nikjer drugod take.

Zatorej storimo danes pogled noter v pekel, kako grozen in strašen kraj da je pekel, in pogledjmo tiste, ki se v peklu znajdejo. Razložil vam bom tedaj: kaj je pekel in kdo pride v pekel.

Bog nam naj pomaga s svojo sv. gnado, mi pa se pripravimo.

Razlaga.

Tako strašnega, tako groznega kraja, kakor je pekel, ni na zemlji, ne pod zemljo; ker, ko bi mi vse skupaj zbrali, kar je na svetu gerdega, še vendar ne bi imeli nobene podobe peklenskega brezna. V peklu, pravi Jezus sam, je terdna tema, je temna noč; solnce tam nikoli ne posije, luna nikoli ne posveti, tam ni luči ne svetlobe, ne zarje ne dneva, ampak vedno naprej le dolga in črna noč, in gosta in debela tema vse napolnuje in vse obsega. V peklu, pravi sv. pismo, je ogenj, ki nikoli ne ugasne; tako velik ogenj je tam, da je naš pozemeljski ogenj proti njemu, kakor namlan ogenj proti živemu; peklenski ogenj grozno skli in peče in žge, vendar nima nobene svetlobe; tudi dim je velik, in se zmiraj

kadi in iz enega kota v drugega vali, in tolik smrad je od dima, od žvepla in ognja, da ni izreči in ni dopovedati.

V peklu se nabaja vse, kar je gerdega in gnjusnega; njegova tla so s hudiči nastlana, njegove stene so iz strupenih kač in modrosov spletene, in kamor se pogubljeni obernejo, ne vidijo drugega, kakor strašne peklenške pošasti, kakor gnjusne in gerde zmaje. V peklu doli ni videti najmanjšega veselja in ni slišati ne ene lepe besede; le preklinjanje se sliši in jok in stok in škripanje z zobmi; zmiraj se jočejo, zmiraj se solzijo, pa ni človeka, da bi jih le z eno besedico potolažil ali jim le eno solzo obrisal; zmiraj so lačni, zmiraj so žejni, pa za največji glad nimajo ene drobtince kruha, za največjo žejo ne ene kapljice vode. O grešnik! boj se pekla, zakaj široka je cesta, ki v pekel pelje in veliko jih je, ki noter pridejo; ni ga dneva, ni je ure, da ne bi nobeden noter prišel, vun pa še nikoli nobeden ni prišel in tudi na večne čase nobeden ne bo. „Smert iščejo, pravi sv. Janez, pa je ne najdejo, umreti želijo, pa smert beži od njih.“ Oni nimajo pomočnika, da bi se jih usmilil, nimajo ga, ki bi jim pomagati zamogel, pa jim tudi nobeden noče. V peklu so namreč najslabši, najhudobnejši ljudje, ki so kedaj na svetu bili: hudobni Kajn, ki je svojega brata Abeljna ubil, in zraven njega vsi ubijavci in roparji, ki so tukaj na zemlji ljudi morili in jim premoženje ropali; v razbeljeni peči gorijo od jutra do večera in od večera do jutra ter neznano tulijo in kričijo: tukaj imate vse nazaj, kar smo pokradli in poropali, samo prizanosite nam, pa budiči se bodo le smijali njihovemu terpljenju in bodo le na to mislili, kako bi jih še bolj mučili. V peklu doli je nečisti Absolon, ki je svojo lastno sestro cskrunil, in razuzdani Onan, od katerega sv. pismo pravi, da je prvi mutasti greh storil ter pri tisti priči v pekel zaveržen bil, in zraven njih so vsi nesramneži in nesramnice, katere je smert brez resnične pokore zgrabila in v večno pogubljenje vergla. Kakor so nekaj na zemlji bili polni nečistega ognja, tako so zdaj tudi v peklu polni peklenškega ognja; iz njihovih ust, iz oči in ušes jim šviga, njih serce pa jim červ grize in skli in reže, da nobeden nož tako ne. „Preklet zapeljivec! preleta zapeljivka!“ tako preklinjajo drug drugega, hudiči pa se zraven smeji in jih iz serca veseli, da jih toliko terpeti vidijo. V peklu doli je nesrečni Judež Iškarijot, ki je denar izmikal in od denarja oslepljen svojega Gospoda in Boga prodal; in zraven njega so vsi lakomniki, ki z goljufijo po svetu hodijo in tuje blago po krivem na svojo roko spravljajo; vsi, ki sv. zakramente po nevrednem prejemajo, ki so hodili k spovedi in k sv. obhajilu, pa brez poboljšanja in vredne priprave ter so se nad sv. rešnjim Telesom in nad sv. rešnjo Kervjo Jezusa Kristusa pregrešili. Na svojem čelu, pravi sv. Janez v skrivnem razodenju, nosijo oni znamenje pogubljenja, so vsem judom in ajdom v veliko zasramovanje in se kervavo solzijo in se neusmiljeno jočejo in huda

vest jih bolj peče, kakor žvepleni ogenj, v katerem neprenehoma gorijo. V peklu doli je nepokorni Kam, ki je svojega lastnega očeta zaničeval in se iz njega norca delal; in zraven njega so vsi neubogljivi sinovi in vse neubogljive hčere, ki svojim očetom in svojim materam gerde besede dajejo, jih iz hudobije žalijo, in na vse njihove lepe nauke nič porajtati nočejo: tam se v strašnih mukah znajdejo, v strašnem ognju gorijo, nimajo ne miru ne počitka ter si od velike žalosti jezike grizejo, ker jim neprenehoma po ušesih šumi, da je preklet otrok, ki svojega očeta in svoje matere ne spoštuje.

Pa kaj bi vam našteval vse tiste, ki v pogubljenju terpijo, saj je njih število tako preveliko? Čemu bi vam pravil vse tiste muke, s katerimi zaveržene peklijo, saj jih človeška pamet tako ne more zapopasti in ne razumeti? Zadosti nam naj bo, če vemo, da ni bolj nesrečnega, bolj strašnega kraja, kakor je pekel, in ljubi Bog naj varuje mene in vas, da tje notri ne zabredemo. Boljše je za nas, če tukaj celo življenje stradamo, jočemo in najhujšo žalost prestopimo; boljše je, da nismo eno uro zdravi, temuč zmiraj bolni in nadložni, kakor da bi v pekel prišli ter tam vekomaj terpeli in zdihovali.

In vendar, kako malo mi na pekel mislimo, in kako samoglavno živimo! Ljubi moj prijatelj! ko bi ti umerl, ko bi zdaj to uro umerl, kdo ve, ali morebiti ne bi naravnost v pekel šel, zakaj en sam smerten greh je zadosti, da si vekomaj pogubljen. In vendar, kolikokrat živite v smertnih grehih cele tedne in cele mesce, morebiti tudi cela leta, in vam ne pride na misel, da bi se z Bogom spravili in čisto spovedali. Dostikrat se izgovarjate in pravite: „Nisem nobenega pokradel in nobenega ubil“; ter mislite, da samo ubijavci in tatovi v pekel grejo, tega pa ne veste ali nečete vedeti, kar sv. pismo pravi, da tudi goljufi in nečistniki, pijanci in odertniki, preklinjavci in opravičljivi pridejo v pekel, da tam dobijo za plačilo kazen, katero so si zaslužili s svojim hudobnim življenjem.

Zato se pa mi, ljubi moji! obrnimo k Bogu in varujmo se te kratke dneve, ki jih še imamo na svetu živeti, vsega greha, posebno pa smertnega greha; premišljujmo večkrat poslednje reči, da nas bo strah obletel in se bomo Boga bali razžaliti, tedaj gotovo ne bomo v pekel prišli. Amen.

Pridiga za II. postno nedeljo.

(Sulica božjega ropa; drugi postni govor S. G.)

„Vojščakov eden je s sulico odperl Jezusovo stran, in kmalo je pritekla kri in voda.“
(Jan. 19, 34.)

V v o d.

1. Prelepo prikazen božjega lica nam opisuje današnje sv. evangelje: „Nekega dne vzame Jezus seboj Petra, Jakoba in Janeza, jih vodi posebej na visoko goro Tabor. In se je spreobrazil pred njimi, njegovo lice se je svetilo kakor sonce, njegova oblačila pa so bela ko sneg. In glej, prikazala sta se jim Mojzes in Elija z njim govoreča. Peter pa spregovori govoreč Jezusu: „Gospod, dobro nam je tukaj biti, če hočeš, naredimo tukaj tri šotore, tebi enega, Mojzesu enega, in Eliju enega. Ko je še govoril, jih svitel oblak obsenči, in glej! glas z oblaka govoreč: Ta je moj ljubljeni Sin, nad njim imam dopadenje, njega poslušajte! In ko so učenci to slišali, na svoj obraz padejo in se silno prestrašijo. In Jezus pristopi, in se jih dotakne in jim reče: Vstanite in nikar se ne bojte. Ko so pa spregledali, nikogar ne vidijo razun Jezusa samega. In ko so z gore shajali, jim Jezus zapove govoreč: Nikomur ne pravite te prikazni, dokler Sin človekov od mrtvih ne vstane.“ (Mat. 17.) Tako se je mili Jezus prikazal v tistej lepoti, ktere se veselijo angelji in izvoljeni svetniki v nebesih. To prelepo božje lice bi pa tudi mi radi v nebeških višavah gledali.

2. Ker je pa zdaj postni čas, spomin Jezusovega prebritkega terpljenja in smerti, in ker moramo z Jezusom tukaj terpeti, če hočemo nekda v nebesih poveličani biti, nam je sv. cerkev pretečeni petek neko drugo žalostno prikazen Jezusovo pred oči stavila. Obhajali smo spomin Jezusove sulice in žrebljev. To grozno prikazen popisuje sv. Janez: Jezus na križu viseč, da se sv. pismo dopolni, reče: Žejen sem. Bila je ondi posoda kisa; napolnijo gobo s kisom, nataknejo na izop in mu pomolijo k ustom. Ko je pa Jezus okusil kisa, reče: Dopolnjeno je, nagne glavo in izroči dušo. Da pa truplo ne ostane soboto na križu, pridejo vojščaki Jezusa snemat. Ko pa vidijo, da je že umerl, mu kosti ne zlomijo, temuč vojščakov eden je s sulico odperl Jezusovo stran in kmalo je pritekla kri in voda.“ (Jan. 19, 29—34.) Tisto prelepo Jezusovo lice je vse blede, zapljuvano, velo in nagnjeno, kakor zmerznjena cvetlica; tiste usmiljene Jezusove roke, ki so vsakemu milost delile, so strašno pribite z ostrimi žreblji; tisto preusmiljeno, ljubeznjivo serce Jezusovo, ki je bilo za ves človeški rod, prebodeno je z grozno sulico!

3. Najstrašnejše vendar pa je, da ti žreblji nikdar ne zjavijo, da se ta sulica nikdar ne zlomi, ker se še dandanešnji znajdejo taki neusmiljeni kristjani, ki Jezusu žreblje in sulico v njegovo presveto rešnje Telo zabadajo. Jezusu žrebelj v roko in nogo zaženeš, ako se nedostojno pred oltarskim zakramentom obnašaš. Posebno pa z ostro sulico Jezusovo serce prebodeš, ako bi po nevrednem in bogoropno zavžil sv. obhajilo. Naj bi nihče Jezusove strani, serca, rok in nog ne prebadal s sulico bogoropnosti, naj bi nihče nikoli božjega ropa ne storil, vam želim danes razlagati o sulici božjega ropa, in sicer:

I. Kaj je božji rop?

II. Kolika hudobija je božji rop!

I. del.

Beseda božja je meso postala in med nami prebiva.

Jezus ima svoj sedež in hišico na oltarju, kjer nas vedno čaka, k sebi vabi, tolaži in okrepčuje. Kvaterne nedelje pa stopi na svoj tron, se razpostavi, in nas vabi govoreč: „Pridite k meni vsi, kateri terpite, in ste obloženi in jes vas okrepčam.“ (Mat. 11, 28.) Nam daje svoje rešnje Telo za hrano in zastavo večnega življenja govoreč: „Kdor moje meso je in moja kri pije, ima večno življenje, in jes ga bom obudil poslednji dan.“ (Jan. 6, 54.) „Kdor pa po nevrednem in bogoropno sprejme sv. obhajilo, si je in pije večno pogubljenje.“ (1. Cor. 11, 29.); božji rop je tedaj tista sulica, ki rani Jezusovo rešnje Telo, in umori tvojo dušo za večno pogubljenje. Kaj je tedaj božji rop, katero obhajilo je bogoropno?

Božji rop — nevredno obhajilo je tisto, ki se opravi

1. po nepopolni spovedi. Sin božji je dal svojim namestnikom oblast grehe odvezovati, kar se godi, če se grešnik svojih grehov zatoži v spovedi. Kakor je tisti zgubljeni in zapravljeni sin se povernil k očetu in se svojih hudobij obtožil: Oče, grešil sem zoper tebe in nebesa, tako se mora tudi vsak drugi grešnik spovedati svojih grehov, da od božjega namestnika sv. odvezo — odpusčenje grehov — dobi. Spoved mora biti popolna, se moramo vseh grehov zatožiti, nobenega ne zamolčati. Tako uči sv. cerkev: „Vsak človek se mora zatožiti vseh grehov, katerih se po marljivem spraševanju zaveda — vseh grehov zoper božje zapovedi, tudi deveto in deseto zapoved in sicer po številu in okoljščinah smertnih grehov.“ (Concil. Trid. sess. 14. c. 7.)

Satan človeka slepari, mu daje sramožljivost, kjer bi moral biti odkritega serca, in razuzdanost, ko bi imel biti sramožljiv. Če bi tedaj tebe satan motil, da bi se svojih grehov spovedati sramoval, ktereza zamolčal in zatajil, vedi in zapomni si, da taka spoved je nepopolna, greh se ti ne odveže pred Bogom. Kako bi

bilo namreč mogoče misliti, da bi mi neskončno sveti Bog spovedani greh odpustil, ko ga pa z zamolčanim žalim. Bog mi ali vse grehe odpusti ali nobenega. Dokler le tudi enega malika — smerten greh — v svojem sercu zakrivaš, ne moreš postati tempelj sv. Duha, ne more Jezus imeti veselja steboj, če ga tudi sprejmeš v sv. obhajilu. Nepopolna spoved bila bi pred Bogom nova hudobija, in zaničuje Boga, sv. obhajilo po taki nepopolni spovedi pa je ostra sulica božjega ropa v Jezusa rešnje Telo.

Božji rop — nevredno obhajilo je tisto, ki se zgodi

2. po nezgrevani spovedi. Ošabno se je farizej v tempelju obnašal in hvalil, grehov bližnjih se spovedal, svojih je pozabil pa ne obžaloval, zato pa tudi ni bil opravičen pred Bogom. (Luk. 18.) Tako bi se znalo goditi tudi kristjanu, ki bi sicer našteval svoje in tuje grehe, pa brez vse ponižnosti — brez obžalovanja — bi tudi ne postal opravičen — ne dobil odpuščenja grehov. Človek mora obžalovati svoje zmote, ako hoče, da mu Bog odpusti. To žalost mora v sercu imeti, ne samo na jeziku ali licu, da bi rekel, žal mi je moj greh, zato nas opominja prerok: „Skrušite svoja serca ne pa svojih oblek.“ (Joel 2, 13.) „Skrusnega in ponižnega serca Bog ne prezira.“ (Ps. 50, 19.)

Iz treh zvirkov zamore obžalovanje prihajati. Iz posvetne zgube in nesreče, pa pred Bogom take solze greha ne zmijejo, če bi tudi grešnica v svojih nadlogah, ktere si je razuzdanosti nakopala, noč in dan jokala in tudi pri spovedovanju se solzila. — Žalost nad grehi izvira iz straha pred peklom. Tako žalost vsaj mora grešnik pri spovedi imeti, ako hoče odpuščenje dobiti. — Tretjič obžalovanje grehov izvira iz svetih nebes. To je popolna nebeška žalost, ki izvira iz ljubezni do Boga in nebes, najboljši dar, nam z željo po spovedi že grehe zbriše, če bi ne bilo več mogoče sv. zakramenta pokore sprejeti. Obžalovati mora grešnik svoje grehe zavoljo zgubljenih nebes in zasluženega pekla vsaj, da se mu grehi odpustijo. Kdor bi pa brez obžalovanja nezgrevano se spovedaval, oskruni zakrament sv. pokore in, če po taki nezgrevani spovedi pristopi k sv. obhajilu, po nevrednem sprejme presv. rešnje Telo, in je podoben vojščaku, ki je Jezusovo telo prebodel s sulico, podoben judom, ki so mu z žreblji roke in noge prevertali. Poglej svoje spovedi: nepopolne, nezgrevane menda so! Mnogokrat si že Jezusovo serce ranil s sulico božjega ropa! Le pomisli kolika hudobija je to! O tem še kratko v

II. delu.

Velika nečast bi bila za kralja, če bi moral v kaki koči prenočiti, ali v kaki ovčarnici prebivati. In ravno to dela grešnik, ki z božjim ropom sili Jezusa v svoje grešno, nagnjusno serce iti. Nevredno obhajilo je zato največa hudobija

1. ker dela Jezusu največo nečast.

Angelji v nebesih Jezusa hvalijo, ga častijo v nebeski slavi, človek pa mu spoštovanja ne skaže. Približa se mu sladek in krotek, v srcu pa je poln hudobije. Judež Iškarijot, oče vseh bogoropnežev, je pristopil k Jezusu, ga objel in ravno s tem izdal. Jezus pa mu milo reče: Prijatelj, s poljubom izdajaš Sina človekovega? (Luk. 22, 48.) Toliko nečast in hudobijo je Judež izdajalec Jezusu storil, da ga strašno zaroti: „Joj tistemu človeku, po katerem bo Sin človekov izdan, dobro bi mu bilo, ko bi ne bil rojen tisti človek.“ (Mat. 26, 24.) Kristjan pa ne samo da bi Jezusa poljubil, in na jezik sprejel, temveč ga sprejme celo v svoje grešno srce. Namesto nebeskih angeljev ga obdajajo smertni grehi. Namesto nebeske slave grešnik Jezusa muči v svojem srcu s hudobnimi navadami. Kakor se je nekdaj Jezus razjokal nad terdovratnim Jeruzalemom, tako ga v srce boli gerda nehvaležnost grešnikova — bogoropneža, ker Jezusa ne spozna za svojega Odrešenika, ga ne časti za svojega Boga, temuč ga zaničuje in znovič križa! Oj človek, ne ravnaj tako gerdo s svojim Zveličarjem, v krušni podobi skritim Bogom! Kakor so mu angelji čast in hvalo prepevali, ko je prišel na svet, tako mu tudi ti čast skazuj, kedar se k tebi poniža v sv. obhajilu. Osnazeno, objokano srce mu za prebivališče pripravi. Božjega ropa se pa varuj, ker je največa nečast za Jezusa, kteremu smo večno čast in hvalo dolžni.

2. Božji rop je pa tudi zato največa hudobija, ker donaša grešniku največo nesrečo: časno in večno.

a) Neki tolovaj je imel v svoji razbojniški trumi nekega še mladega, bogaboječega mladenčca, ki se še ni prav upal vseh hudobij uganjati. Tolovaj mu da satanski nasvet: Idi in bogoropno sprejmi obhajilo, gotovo se ne boš nobenega greha več bal. Mladi ropar gre, stori božji rop, in zrel je bil za sleherno hudobijo (f. Cass. II. 39.) Nevredno, bogoropno obhajilo je tedaj začetek vse časne nesreče. Bogoropnež Boga zapusti, Bog pa njega zaverže, ga prepusti grešnim željam — djanjem; mu sv. vero ugasne; in kmalo pridere vse zlo nad njega. Zato že sv. Pavelj sam pravi, da zavoljo nevrednega uživanja presv. rešnjega Telesa, zato je med vami veliko bolnih in slabih, in spijo mnogi. (I. Kor. 11, 30.) Ja resnično, ko bi ljudje vredno sprejemali rešnje Telo, bili bi močni, zdravi, srečni, veseli, goreči. V svoji bogoropnosti pa si nakoplujejo časno nesrečo za dušo in telo, nabirajo si pa tudi

b) večno nesrečo. Kakor zdravilo, ktero ti zdravnik zapiše, tvoje bolezni ne prežene, ako ga nezmerno in neredno zavžiješ, in ti še le hitrej in naglo smert nakloni, ali vsaj škoduje; tako tudi zdravilo naših duš, hrana izvoljenih, zdravilo neumerjočnosti, in zastava večnega življenja, presv. rešnje Telo, postane škodljivo in zagotovilo pogubljenja, če se prederzneš v smertnem grehu ga sprejeti. „Kdor namreč nevredno je in pije, ker ne presodi telesa Go-

spodovega.“ (I. Kor. 11, 29.) Nevredno kakor tudi opuščano obhajilo je podlaga in vzrok večne smerti. Čujte, kaj Kristus govori: „Resnično, resnično vam povem, ako ne vživite mesa Sina človekovega, in ne pijete kervi njegove, nimate življenja — večnega — v sebi“. (Jan. 6, 54.) Oboje tedaj je krivo: ne sprejemati sv. obhajila, pa tudi po nevrednem ga vživati. Oboje te vodi v pogubo. Zato sv. Avguštin uči: „Kdor bogoropno k mizi Gospodovi pristopi, uživa življenje, Jezusa namreč, v svojo pogubo“. (F. Scherer 2, 509. c.)

Sklep.

Božji rop je tedaj tista ostra sulica, katero je nekdanji vojščak zasadil v serce Jezusovo; bogoropnost so tisti grozni žreblji, ki so Jezusa na križ pribili, pa še zdaj ranijo Jezusovo Telo. Menda si tudi ti nevredno sprejemal sv. obhajilo, ali vsaj ne zadosti pobožno in goreče. Glejte Jezus se nam prikazuje in razpostavlja v oltarskem zakramentu, da ga pridemo molit, da mu storjeno nečast popravimo, in se rešimo večne pogube. Ta Jezus bo nekdanji naš sodnik, ne žalimo ga! Prosimo ga danes za odpuščanje! „Obstopimo zatoorej zaupljivo tron milosti, da usmiljenje dosežemo, in milost najdemo za dobro pomoč.“ (Hebr. 4, 16.) Amen.

Pridiga za III. postno nedeljo.

(Tenčica Kristusova človeškega serca; tretji postni govor S. G.)

„Jožef vzame Jezusovo telo, in zavije v čisto tenčico.“
(Mat. 27, 59.)

Vvod.

1. Imenitnega svetnika — sv. Jožefa god obhajamo danes: Plemenit po svojem rodu, Davidovega pokolenja; znamenit po svoji zaroki, ženin matere božje Marije Device; imeniten po svoji službi, rednik Sina božjega. Sv. Jožef je rokodellec, tesar, vendar ga imenuje sv. pismo pravičnega, in je svetnik, v tolažbo vsem vam, ki si s težkim delom, in z žuli kruh služite. Kakor on zamorete se tudi vi zveličati, če ste pravični in pošteni. Sv. Jožef je naslikan z detetom Jezusom na roci, ker je Jezusa varoval v Betlehemiški štalici, ga vzel na roke in nesel v Egipt, da ga Herod ni pogubil. Zopet ga sprejme na angeljevo povelje, ga zanese v Nazaret in ga ondi oskerbuje. V drugi roci pa derži belo lilijo, znamenje njegove deviške čistosti, kakor nam spričuje današnje evangelje, da je Jožef

tudi zaročen še vedno deviško živel. Lilijo nedolžnosti mora imeti v rokah in srcu človek, ako hoče, da bi Jezus pri njem ostal. Sv. Jožef se nahaja naslikan na smertni postelji, poleg pa Marija in Jezus, ki njegovi duši s perstom kaže, naj gre v večno veselje. Tega imenitnega svetnika so sv. oče Pij IX. postavili za patrona in branitelja vesoljne sv. cerkve, ki je nekdaj bil varh Marije, in Jezusa, naj bi še zdaj po svoji mogočni priprošnji branil Jezusovo sv. cerkev.

2. Še nekega drugega Jožefa omenja sv. pismo, ki je pa tudi podoben današnjemu godovnjaku, zato, ker je tudi on Jezusa pre-serčno ljubil, ko so ga drugi zaničevali in križali. Sv. Matej piše o njem: „Ko se je veliki petek zvečerilo, pride bogat človek iz Arimateje, Jožef imenovan, kateri je bil tudi sam Jezusov učenec. Ta pristopi k Pilatu, in zahteva telo Jezusovo. Tedaj zapove Pilat poverniti telo. In Jožef vzame Jezusovo telo, in zavije v čisto tenčico, in položi v novi svoj grob, katerega je zdletvil v pečino. In priloži veliko ploščo na odpor groba. (Mat. 27, 57—60.)

3. Srečen je bil sv. Jožef, ki je Jezusa varoval in iz vsega serca ljubil. Srečen tudi Jožef Arimatejec, ki je Jezusovo telo v dragoceno tenčico zavil in na svojem zemljišču pokopati smel. Srečen si tudi ti kristjan, če po zgledu sv. Jožefa Jezusa rad imaš in ga zavijaš v tenčico svojega čistega serca, kakor nekdaj Jožef Arimatejec! Čas že prihaja, ko bodete svojo velikonočno pobožnost opravljali, ko bodete tudi sprejeli Jezusa ne na roke, ali samo na jezik, temuč bodete razgernili svoje serce kakor lepo oprano tenčico in si bodele ljubega Jezusa v svoje serce zavili. Zato vam danes želim premisljevati o Kristusovi tenčici človeškega serca, ker smo pretečeni petek obhajali spomin te tenčice.

Razlaga.

1. Danešnje evangelje nam pravi, da je Jezus satane izganjal iz človeka obsedenega. Tisti čas je bilo veliko takih revežev. Satan jih je hudo mučil, pometal jih je v ogenj, v vodo, ali pa jih je po zemlji kotal in po blatu valjal. Satan je ravno to svojo moč kazal in se napenjal, da bi svoje kraljestvo še ohranil. Pa Jezus ga je premagal in mu kraljestvo zaterl. Tako je iztiral satana, in obseden mutec je spregovoril. Satan blodi po nemočvirnih krajih, išče počitka; ker ga ne najde, reče: Vračam se v svojo hišo, koder sem prišel. Ko pride, najde jo pometeno in okinčano. Ta gre, si privzeme sedem drugih še hujših duhov, in vnidejo in prebivajo tam. In poslednje reči tistega človeka so hujše, ko poprejšnje. (Luk. 11.) Tako je Kristus naznanil, da človeško serce ne sme biti jama satanova, temuč hišica Jezusova, podobna dragoceni tenčici, v katero se zavija Jezusovo telo. Jezus zahteva naše serce zato govori sv. Duh: „Moj Sin, daj mi svoje serce, in tvoje oči naj pazijo

na moje pote.“ (Prov. 32, 26.) Če pa človek uboga in svoje serce odpre za Boga, postane poseben prijatelj božji, in Bog živi v njem; tako uči Jezus, ko pravi: „Če me kdo ljubi, spolnoval bo moje besedo, in moj Oče ga bo ljubil, in pridemo k njemu in se bomo nastanili pri njem.“ (Jan. 14, 23.) Cela sv. Trojica stanuje v tenčici nedolžnega in pobožnega serca. Tako piše sv. Pavelj: „Kaj ne veste, da ste hišica božja, in da sv. Duh stanuje v vas? Hišica božja je sveta: kar ste vi.“ (I. Kor. 3, 16—17.) Kdor čisto in nedolžno živi, obleče si in zavije Jezusa v svoje serce po nauku sv. Pavlja, ki opominja: „Oblecite si Gospoda Jezusa Kristusa, in telesu ne strezite v poželjivostih. (Rim. 13, 14.) Pri sv. kerstu smo sprejeli belo tenčico, zavili Jezusa v serce, zato nam je naročila sv. cerkev varovati to tenčico lepo belo: „Sprejmi belo obleko, neoskrunjeno prinesi pred sodnika Jezusa Kristusa, da imaš večno življenje.“ (Eccl. bapt.) Ravno tako nas opominja sv. Pavelj v današnjem listu svoje serce snažno ohraniti, naj da ostane lepa, dopadljiva Jezusova tenčica: „Razuzdanost in vsa nečistost ali lakomnost se še ne imenuj med vami, kakor se spodobi svetim, ali gerdoba ali šale, kar je za nič, temuč zahvaležnost. To namreč vedite in spoznajte, da nobeden nečistnik ali razuzdanec, ali lakomnež, kar je malikovanje, nima dedščine v Kristusovem in božjem kraljestvu“. (Ef. 5, 3—5.) Poglej zdaj kristjan svoje serce, menda ni podobno beli tenčici; morebiti je vse kervavo in umazano z različnimi grehi, in namesto ljubega Jezusa imaš v svoje serce zavitega satana! Brez Jezusa se zveličati ne moreš, zato je treba, da svoje serce osnažiš, da si v zakramentu sv. pokore, po čisti spovedi opereš tenčico svojega serca!

2. Omazana obleka se mora oprati in očediti, da jo zamoreš sebi v čast in poštenje zopet nositi; posebno osnažiti in polikati se mora, ako jo misliš v imenitno bišo ali na gostijo imeti. Tako moraš tudi očistiti tenčico svojega serca, ako hočeš preimenitnega gospoda Jezusa sprejeti ali pa poleg njega pri nebeški gostiji se veseliti. Kar je Jezus po današnjem evangeliju storil, ko je satana izgnal, to dela in ponavlja vselej v zakramentu sv. pokore, ko po obžalovalni spovedi objokanemu grešniku grehe zbríše, serce osnaži in okinča. Pa nekteri ljudje že trepečejo, ko čujejo besedo spoved, in hujši ko grešnik je, zopernejša mu je spoved. Vendar pa je spoved božja naredba. Bog sam tirja od nas spoved, ako hočemo odpusčenje grehov zadobiti. Že perva grešnika Adam in Eva sta morala se svojih grehov spovedati. Adam kje si? Kaj si storil? (Gen. 3, 9.) Bog je vedel, kaj je Adam storil, vendar ga kliče, naj bi sam prišel in se svojih grehov obtožil ali spovedal. Ravno tako zahteva tudi Jezus spoved od vsakega grešnika. Samarijanka pri Jakobovem studencu je morala se obtožiti, da ni oženjena, temuč da je prešestnica. (Jan. 4, 17.) Desni razbojnik se je očitno

in naglas Jezusu spovedal: „Midva sva pravično obsojena, ker zasluženno terpiva, Jezus pa ni nobenega zlega storil“. (Luk. 23, 41.)

Pa si menda misliš, Bogu bi se že še spovedal, pred Bogom bi se že obtoževal, in spoznaval svoje grehe, pa pred spovednikom ne. Le pomisli, da tudi to Jezus hoče. Govovim je rekel: „Idite, pokažite se duhovnom. Se zgodi: gredoč so bili očiščeni“. (Luk. 17, 14.) Kristus tedaj zapoveduje, da govovi človek — grešnik — se mora pokazati duhovnikom, katerim je pripustil oblast grehe odpuščati govoreč: „Sprejmite sv. Duha: katerim bodete grehe odpustili, so jim odpuščeni, katerim jih zadržite, so zadržani“. (Jan. 20 13.)

Koliko milost in dobroto nam je dobitljivi Jezus skazal s tem, da je svojim naslednikom dal oblast nam revnim grešnikom grehe odpuščati! Kaj bi si začeli, kedar nas satan ukani in v greh zavodi, ko bi nam ga nihče ne mogel zbrisati? Tako pa nam je dal Jezus srednike, ki nas z Bogom spravijo — spovednike, da se vsaki hip lahko greha rešimo, serce osnažimo, brez dolge hoje, brez velikega truda in brez vsakega straha.

Ko bi Jezus sčasoma z nebes pošiljal kakšnega angelja v spovednico, morali bi se bati in strašiti, ker se je najčistejša devica Marija angelja vstrašila; ali, ko bi Marija svoje godove in praznike se v spovednico prikazala, ali, ko bi sam Jezus tam sedel kakor spovednik, tedaj bi se moral grešnik bati! Namesto teh ti pošlje Jezus spovednika, človeka tvoje verste, tvojega roda in jezika, nekokrat v celo borni podobi. Ali vendar, kar spovednik odvežejo na zemlji, vse je odvezano tudi v nebesih. (Mat. 16, 19.) Kar oni zbrisejo na svetu, tudi Bog v nebesih odpusti, zaverže za herbet tvoje grehe in se jih ne spominja več.

Po obžalovalni spovedi se duša greha reši, serce postane snažna tenčica za Jezusovo telo. Tako govori Bog sam: „Pridite, presodite me: Ako bi bili vaši grehi ko škerlat, zbelijo se ko sneg, in ako bi bili rudeči ko červič, bodo beli ko volna“. (Izaija 1, 18.) Vsaka največa krivica, sleherna najhujša pregreha se v zakramentu sv. pokore opere in zmije. Duša postane prijateljica božja, človek opravičen in svet, kar spričuje sv. Pavelj: „Grešniki ste bili, pa posvečeni ste, pa opravičeni ste v imenu Gospoda Jezusa Kristusa in v sv. Duhu našega Boga.“ (I. Kor. 6, 11.)

Oснаži tudi kristjan tenčico svojega serca v čisti spovedi, ki do zdaj nisi posnemal sv. Jožefa v ljubezni do Jezusa, ki si le žalil svojega Zveličarja z rokami in srcem. Odpri Jezusu svoje serce v velikonočnem času po čisti in obžalovalni spovedi, in lepo pazi, da se ti ta tenčica tvojega serca ne ognjusi, da se zopet v smertne grehe in stare, slabe navade ne pogrezneš, ker tedaj bi te Jezus zapustil, in tvoja poslednost bi bila hujša, ko poprejšnost. Srečen in vesel pa boš, ako Besedo božjo — Jezusa — v svojem sercu vedno ohranjuješ, in ga vselej ljubiš, kakor sv. Jožef.

3. Nekteri bolniki imajo hude rane; zunaj jim zacelijo, znotraj je še stari gnoj in sokrovca. Tukaj je treba modrega zdravnika, ki rano na novo prereže, gnjilobo sporeže, zmije, in potem še le zopet obveže, le tako rana srečno zaceli. Enako je tudi pri nekterih ljudeh, ki se novejših grehov obžalovalno spovedujejo, na dnu svojega serca pa imajo še stare rane, gujile žule, smertne grehe dolgo let, ali celo od svoje mladosti. Takim bo treba, ako hočejo svoje serce osnažiti, in Jezusa v čisto tenčico zaviti, da globej sežejo pri spovedi, bo treba več ali vse spovedi ponoviti v ponovljeni ali generalni spovedi. Menda bo marsikteri sivolasni možak in srebernolasna ženska jokala in zdihovala na svoji nočni postelji, kakor nekdanj spokorni David: „Pregreh mladosti moje, in nevednosti mojih se ne spominjaj, Gospod Bog.“ (Ps. 24, 7.) Premnogim bo morebiti treba na bolni postelji v žalosti svoje duše pregledati in pre-mišljevati vsa leta svojega življenja, ako hočejo svoje serce očistiti, in jih za Jezusa pripraviti kakor lepo tenčico. Dokler zadnjega satana — greha smertnega — ne izženeš, ne more in noče Jezus v tvojem sercu stanovati. Daj toraj grehu slovo, Jezusa pa si zavij v tenčico svojega serca!

S k l o p.

O Jezus, dolgo me že čakaš! Rad bi prišel v moje serce in me osrečil. Zdaj ti odprem svoje serce. Vse grehe hočem izmetati. Po zgledu sv. Jožefa te bom lepo varoval ne samo na roci, temuč tudi v svojem sercu vse svoje žive dni. Ti pa o sv. Jožef, ki si bil toliko srečen, da sta bila Jezus in Marija pri tvoji smertni postelji, sprosi to srečo tudi nam ubogim grešnikom! Jezus, Marija in sv. Jožef pridite nam na pomoč in v tolažbo v naših nadlogah in težavah, v naši bolezni, celo posebno pa v naši smertni uri nas ne zapustite. Amen.

Nagrobni govor.

(Na grobu 20 letne device. Govor ob godu sv. Uršule.)

Deklica, katero sem sedaj tihemu grobu izročil, je že svate imela, ali kakor bi se jej že zdelo, da jo drugi ženin v zakon hoče, ni hotla umerljivega ženina, ki jo je svatoval. In glejte, tisti ženin, na katerega je čakala, je prišel. V petek o poldne je šum vstal: Glej! ženin gre, pojdi mu naproti. In šla mu je naproti, kakor device, o katerih sv. evangelje, ki se danes, t. j. na god sv. Uršule predbere, tako lepo govori. O teh devicah pa Jezus pravi, da je bilo pet nespametnih, in pet pametnih. Petera nespametne so vzele svetila, olja pa niso vzele seboj. Pametne pa so vzele olja v svojih posodah s svetili vred. Svetilo pomenja Jezusovo sv. vero, in to je imela rajna Mojca; olje pomenja kerščanske čednosti, dobre dela. Ali je pa tudi teh rajna zadosti imela, je le vsevednemu Bogu znano.

Zaspala je deklica v dolgo spanje, katero bo trajalo do sodnega dneva, pa tudi mi bomo enkrat na vselej zaspali, pa ne vemo kje, ne vemo kdaj. Tega tudi rajna ni vedela. Mislila je še vesele dni doživeti. Ali Kristus pravi: O polnoči, t. j. takrat, ko se človek najmanj nadja, pride smert, pa je šum vstal: Glejte! ženin gre, pojdite mu naproti. Takrat so vstale vse tiste device, in so napravljale svoje svetila. Zdaj spoznajo nespametne, da nimajo olja, nimajo dobrih del. Ali kje sedaj potrebnega olja dobiti? Obernejo se do modrih devic, in jih prosijo: Dajte nam svojega olja, ker naše svetila ugasujejo. Tako prosijo umirajoči zvoljene božje, naj bi jim milost pri Bogu izprosili. Da nam pa tudi svetniki in svetnice božje s svojimi molitvami pomagati ne morejo, ako sami nič ne skerbimo, da bi si nabrali kerščanskih čednosti in dobrih del, nam priča odgovor pametnih devic, ktere so nespametnim rekly: „Da ga kje ne zmanjka nam in vam, pojdite raje k prodajavcem in si ga kupite. Kadar so pa šle kupovat, prišel je ženin; in pripravljene so šle ž njim na ženitnino, in duri so se zaperle. Poslednjič pa pridejo tudi une device, ko so si že olja nakupile, in so klicale Gospoda, rekoč: Gospod, gospod! odpri nam. On pa je odgovoril, in rekel: Resnično vam povem, vas ne poznam.“ Duri za nje so ostale zaperte. To nam kaže, kako težka je pokora na smertni postelji. Preden pride duhovnik s sv. zakramenti, je dostikrat že prepozno, vrata milosti so grešniku, grešnici, ki odlaga pokoro na slednjo uro, že zaperte. Gospod jih noče več poznati. Rajna Mojca pa je svojega Boga in Gospoda še zadosti zgodaj poiskala, ter previdena s svetimi zakramenti svojemu ženinu naproti šla. In, da bi imela tudi veliko priprošnico pri božjem sodniku, je nekoliko tednov pred svojo smertjo tudi pristopila k braterni sv. Uršule.

Ali, ljubi moji! še solnce ima madeže na sebi, in tudi nad

angelji je božje oko pomankljivosti našlo, tako morebiti tudi duša te rajne deklice ni še z vsem čista pred božjim sodnikom. Morebiti tudi ona terka na vrata nebeškega ženina, rekoč: Gospod, gospod! odpri mi. Ženin pa pravi: Ne poznam te, dokler še nisi popolnoma čista, in po svatovsko oblečena. Poišči si olja dobrih del, Jezusove kervi po sv. mešah, in žlahtnega kadila po molitvah vernih kristjanov. Ako torej rajno našo sestro še ktere človeške pomanjkljivosti od božjega obličja zadržujejo, priporočimo jo božjemu usmiljenju, ter molimo, rekoč: Oče naš! Češćena Marija.

Družba sv. Mohora.

Bliža se konec nabire družnikov sv. Mohora. Lepo prosimo čč. gg. narodnjake, da ne pozabijo na to! — Knjige se urno tiskajo in bodo čč. gg. družnikom gotovo prišle prav po godu.

Družniki dobijo letos:

1. Slovenski Goffine, IV. t. j. zadnji snopič.
2. Občna zgodovina, VIII. snopič.
3. Hoja za Marijo. (Molitvenik.)
4. Dr. Ignacij Knoblehar, apostolski provikar.
5. Naše škodljive živali II. snopič.
6. Koledar za leto 1882 s popolnim imenikom in podučnim berilom.

Duhovniške zadeve.

Kerška škofija. Č. g. Einšpieler Greg. gre za provizorja v Zagriče, č. g. Wipfler Ign. v Malnico, in č. g. Thellian Jož. v Šmartno pri Silberbergu. Č. g. Fischnaller Fr. je predstavljen za kaplana v Kaplo na Grobniškem polju. — Umerl je č. g. Kahu Juri, župn. v Zagričah. Prej ko ne se je na potu k bolniku prenačlil, da ga je persni kerč stisnil in omamil, tako da se je, ravno brevir molé, zdrusnil in po stermem klancu zavalil v globočino. Tam je z glavo priletel na deblo, da ga je kri oblila. Sprejel je še zakrament sv. poslednjega olja in živel še dve uri. Ne samo Meljska dolina, temveč cela škofija žaluje za tem izverstnim in še mladim župnikom. R. I. P.!

Iz Celoveca. Č. g. dr. Vošnjak, državni poslanec Spodnjega Štajra, se je une dni v finančnem odseku hudo pritožil zoper krivice, ktere delajo uradniki Slovincem, posebno v Primorskem, na Koroškem in Štajerskem. Povedal je, da je še vse po starem nemškem kopitu in da od ravnopravnosti slovenskega jezika ni ne

duha ne sluha. Napadli so ga štiri nemški liberalci; med temi tudi gosp. Ritter, državni poslanec koroški, ki jo je na Koroško primahal iz velike Nemčije in mara za nas Slovence, kakor mi za lanski sneg. Zaberbral je ta gospod proti gosp. dr. Vošnjaku: Koroški Slovenci so popolnoma zadovoljni! — Kako so zadovoljni, priča peticija, ki so jo pred dvema letoma uložili vsi duhovniki, ki imajo kaj opraviti pri slovenskih šolah na Koroškem. To prošnjo so naš rajni knezoškof dr. Valentin Wiery poterdili in krepko podpirali. In kaj so vsi ti — menda 98 jih je bilo — kaj so tožili in prosili? Tožili so, da je ves kerščanski nauk in ves njih trud v šoli zastoj in prazen, ker slovenski otroci ne znajo več slovensko brati, da bi se kerščanskih resnic iz katekizma učili in ob sabotah ali nedeljah, kakor je v kerščanskih družinah lepa navada, sveto evangelje predbrali. To vendar kaže, da Slovenci niso zadovoljni! — Pa začelo se je verteti kolo na našo stran in prišel bode gotovo in morebiti skoraj veseli in srečni čas, da bomo to peticijo spet sprožili in našo pravično pravdo spet pognali. Novo ministerstvo in nove nam Slovincem bolj pravične in prijazne svetovalce pri visokem ministerstvu imamo: zatorej lepa hvala gosp. dr. Vošnjaku, da tudi nas Slovence na Koroškem omenja in ministerstvu naše razmere naznanja! Pa tudi sami moramo in hočemo kaj storiti: o svojem času pojde spet prošnja na naš visoki deželni šolski svet in, če bode treba, tudi na ministerstvo.

Lavantinska škofija. Č. g. Hržič Jožef postal je stolni in mestni vikarij, beneficijat sv. Mihelja in zakristijski ravnatelj, č. g. Lacko Anton pa I. stolni in mestni kaplan v Mariboru. Č. g. Krušič Jakob pride za namestnika v št. Andrej pri Polzeli, č. g. Vraz Ant. v Kapelo, č. g. Dupelnik Greg. v št. Lenart in č. g. Ostero v Artiče. Č. g. dr. Napotnik pride za stolnega kaplana v Maribor, č. g. Prešern Iv. za kaplana v Sevnico in č. g. Dekort Jož. za II. kaplana v Bistrico. — Umerli so č. g. Rajšp Ivan deficitent, Feichtinger Fr., Rubin Mart., Jug. Jan. in Sevshek Luka. R. I. P.!

Mariborska Škofija. Odkar je naš Maribor sedež lavantinskim škofom, smemo našo škofijo nazivljati: „mariborsko“. Prej je imela svoj sedež pri sv. Andrašu v Lavantinskej dolini na Koroškem. Ustanovil jo je saleburški nadškof leta 1228. Rajni knez in škof Slomšek preselil je pa škofijsko stolico v Maribor. Vseh škofov je bilo do sedaj 53.

Po letošnjem šematizmu šteje naša škofija 24 dekanij, 189 župnij, 31 lokalij, 155 nameščenih, 43 izpraznjenih kaplanij, 2 nameščena beneficija in 4 izpraznjene beneficije, 378 mešnikov v djanskem pastirovanji, 24 svetnih in 33 redovniških mešnikov pa v raznovrstnih drugih službah, 48 penzionistov in deficitentov. Vseh mešnikov je 483, vseh cerkva in kapel 674 in vseh prebivalcev 465.297, večidel samih Slovencev. Nemška služba božja obhaja se

v Mariboru, Ptui, Celji, Slov. Bistrici in v Marenbergu, tukaj samo rana! Stolni kapitel šteje infuliranega prošta, infuliranega dekana, stolnega župnika in 4 kanonike. Častnih kanonikov je 5. V bogoslovnici podučuje 6 profesorjev. Bogoslovcev je 34, v IV. razredu 3, v III. 6, v II. 13 in v I. 12. V dijaškem semenišču imamo 41 dijakov, ki od II. do VIII. razreda obiskujejo mariborsko gimnazijo.

Redovnikov in redovnic je vseh 137, namreč č. o. minoriti v Ptui, franciskani v Nazaretu, Brežicah, v Mariboru, sv. Trojici v Slov. goricah, kapucini v Celji, lazaristi v Celji, usmiljene sestre v Mariboru (10), v Ptui (8), v Celji (5), v Brežicah (3), šolske sestre v Mariboru (28), pri sv. Petru pod Mariborom (6), pri sv. Magdaleni v Mariboru (3) in v Celji (4).

Zlatomešnikov je 9, med njimi č. g. Jožef Sancin, ki je tistega leta prvo sv. mešo zapel, ko so se naš sedanji milostljivi knez in škof narodili, namreč l. 1815. Star bode letos že 89 let. Slišimo, da je ta gospod še izredno čverst in krepek. Jednako tudi najstarejši za njim, Laški nadžupnik in dekan 81letni č. g. Anton Žuža. Letos pristopijo k številu zlatomešnikov 3 gospodje, med njimi slov. bistriški dekan Fr. Druškovič. Umerlo nam je lani 10 gospodov. Najstarejši je bil Matija Grosskopf broječ 81 let. Poprek postajajo duhovniki v našej škofiji po 65 let stari. Med mrtvimi bili so infulirani stolni dekan, Fr. Kežman, pobožni dekan Nagy, še krepki župnik Fr. Krajnc in mili pesnik slovenski Jožef Virk. Naj počivajo v miru!

(Slov. Gospodar.)

Ljubljanska škofija. Na mesto preč. g. J. Rozmana je imenovan za kateheta v mestnih deških ljudskih šolah g. Gnjezda Jan., za namestnika v Št. Lamprecht gosp. Ceme Karl, dotlej kapl. v Mengišu. V Šmihelj pri Novem mestu gre za kaplana g. Kramer Pavelj, v Selce gosp. Hudovernik Janez, v Begunje g. Zorec Fr., na Ig g. Zupanec Jernej iz Kamnegorice, g. Sušnik Jak. je dejan v začasni pokoj. Umerla sta g. Pehare Vaclav, župnik v Sori, in g. Vindišar Jak., kaplan v Križah pri Trziču.

Poslano.

Veleč. gospodom naročnikom na knjigo: „Spovednik in njegova služba“ naznanim, da je še ne morem razposlati, ker je tiskar še ni zgotovil, in kakor zdaj previdim, jo zavoljo obilnega drugega dela tudi še ne bo tako hitro doveršil, kakor sem upal, zanašaje se na obljube. Zato preč. gg. naročnike prosim poterp-ljenja. Kakor hitro pa dobim knjigo zgotovljeno, jo bom precej razposlal.

Franc Kosec, župnik v Truškah.